

BATI TRAKYA'NIN SESİ

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEKLERİ YAYIN ORGANI

BATI TRAKYA'da
MİLLÎ BİRLİK SAĞLANDI

BATI TRAKYA'NIN SESİ

Hacıbeşirağa Tekkesi Sok. No: 5 Çağaloğlu-İSTANBUL
Tel: 0.212 - 527 68 57 - 526 80 58 Faks: 0.212 - 526 80 55

HAZİRAN 1994

63

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği
Genel Merkezi
adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Halit EREN

Akademik Kurul

Prof. Dr. Kemal Karpuz, Prof. Dr. Oktay Aslanapa,
Prof. Dr. Ali Alpaslan, Prof. Dr. Abdülhalük Çay,
Prof. Dr. Mustafa Erkal,
Prof. Dr. Yusuf Haloçoğlu, Prof. Dr. Cevdet Küçük, Prof. Dr. Cihat Özönder,
Prof. Dr. Ümit Meriç Yazan, Doç. Dr. Özcan Mert, Doç. Dr. İlhan Şahin,
Doç. Dr. Feridun Emecen,
Doç. Dr. Nejat Seferoğlu, Doç. Dr. Süreyya Şahin,
Dr. Aydın Yüksel, Dr. Mustafa Rumelili

Temsilcilikler

Adapazarı : Sakarya Cad. No. 87 Tel : 12301 - 71720
Ankara : Adem Yavuz Sk. 9/22 Kızılay Tel : 425 86 79
Bursa : Eski Demiryolu Cad. 62/1 Tel : 251 17 14
İzmir : Mithatpaşa Cad. No. 117/A Karataş Tel : 25 28 06
İzmit : Fethiye Cad. Gökseler Pasajı Kat. 5 Tel : 21 08 77
Bakırköy : İskele Cad. Rüya Sok. No. 55/1
Tel : 542 14 02 - 571 85 07
Zeytinburnu : Telsis Mah. Sumbül Sok. No. 1/1 Tel : 558 33 80
Yalova : Fırın Sok. B/9 Yalova
Gaziosmanpaşa : Salihpaşa Cad. No. 17 Kat. 2 D. 13
KKTC : Sebahattin Egeli Pk. 175 Girne
Almanya : Swanthaler St. 155 8000 München 2 Tel: 502 42 33
İngiltere : 219 Whitechapel Road, London E1,

Haberleşme Adresi

Hacıbeşirağa Tekkesi Sok. No. 5 Çağaloğlu / İSTANBUL
Tel : 527 68 57 - 526 80 58 Faks : 526 80 55

Dergimize gönderilen yazılar yayımlansın yayımlanmasın iade edilmez.
Yazışları, gönderilen yazılarda gerekli gördüğü değişiklikleri yapar.
Dergimiz'de yayımlanan yazılar, kaynak gösterilmek suretiyle
iktibas edilebilir.

İçindekiler

Batı Trakya'da Milli Birlik Sağlandı

4

Türkiye'ye Karşı Yunan Oyunları

5-6

Yunanistan Türkiye'ye Saldırıya

Hazırlanıyor

7-8

Saldırgan Yunanistan

9

Batı Trakya Türkleri Hakkında Rapor

10-13

Amerikanın Kültür Tuzakı

14-15

Yeni Nöbet Dönemi

16-17

Türk Dünyasından Haberler

18-19-20

70. Yılında Lozan

21-26

Okuyucularımıza

BATI TRAKYA'NIN SESİ dergimizin elinizde bulunan sayısının en ilgi çeken haber/yorumu **Batı Trakya'da millî birliğin sağlanması** konusundaki güzel birleşme olayıdır. Bu konudaki gelişmelerin olumlu bir sonuca bağlanarak **Türk dünyasının** bize en yakın bir bölgesindeki anlaşmazlıkların hayırlı bir birliğe ulaşması oldukça sevindiricidir. Artık **Türk toplumu**, aralarındaki liderler birliği halinde her türlü sorunlarına beraberce çözümler bulacaklardır.

Diğer önemli konular arasında **Yunanistan'ın Türkiye ile olan sürtüşmelerinin hangi boyutlara ulaştığı** konusundaki haberler ve bunların değerlendirilmesi vardır.

Atina üniversitesindeki öğretim üyelerinden değerli bir profesörün -Yunanlı olmasına rağmen- kendi milletini ve devletinin yöneticilerini uyarı mahiyetindeki yazısının tercümesi ibretle okunmaya ve üzerinde düşünölmeye değer. Çıkması muhtemel bir **Türk-Yunan çatışmasının ne boyutlarda bir sonuç doğuracağını çok akılcı ve gerçekçi olarak değerlendiren Prof. Kulumbis'in** bu uyarıları umarız Yunanistan devlet adamları nezdinde gerekli dikkati çekmiştir. **Yunanistan'ın Türkiye'ye karşı** her türlü düşmanca komploların içinde bulunması ve her fırsatta **Türk milleti ve devletiyle uğraşması**, bize karşı terör odakları ile beraber çalışmasının gizli maksadı ve muhtemel sonuçları da bu sayımızın inceleme yazılarının içeriğini teşkil etmektedir. **Türkiye'ye karşı Yunan oyunlarının** yüzyıllardan beridir aynı tempo ve devamlılık içinde sürdürüldüğünü ortaya koyan bu yazıların umarız onların devlet yöneticilerini de ikaz eder.

Tarihe emsalsiz bir belge olarak geçmesi kesin olan **"Batı Trakya Türkleri Hakkında Rapor"** ise **Türk siyasi ve sosyal tarihinin** hangi seviyelerde bulunduğu en güzel örneğidir.

Saygılarımızla

BATI TRAKYA'NIN SESİ

BATI TRAKYA'da MİLLÎ BİRLİK SAĞLANDI

*Batı Trakya Türk azınlığı ileri gelenleri biraraya gelerek, "Azınlık Danışma Kurulu"nu oluşturmuşlardır.

Azınlık Danışma Kurulu'nun, Haziran 1994 ayında Gümülcine Türk Gençler Birliği Salonu'nda gerçekleştirdiği ikinci toplantısına DEB Partisi Genel Başkanı Dr. Sadık Ahmet başkanlık etmiştir.

Tüm kuruluşların başkanlarının katıldığı toplantıda tüzük taslağı üzerinde görüşülmüş, her ayın ilk haftasında yapılacak toplantılarda tüm duyuruların "Danışma Kurulu" imzasıyla yayınlanmasına karar verilmiştir. İlk olarak Gümülcine Seçilmiş Müftüsü İbrahim Şerif'in, Haziran 1994 ayında gerçekleştiren

duruşmasını desteklemek amacıyla bir duyuru çıkarılması uygun görülmüştür.

Batı Trakya Türklerini bölebilmek maksadıyla ileri gelenler arasında nifak tohumlarının ekilmesine zemin hazırlayan bazı çevrelerin çabaları boşa çıktı. 7-8 Haziran tarihlerinde biraraya gelen Bağımsız listelerden milliyetkili seçilmiş olan DEB Partisi Başkanı Dr. Sadık Ahmet, Ahmet Faikoğlu, İsmail Rodoplu ve seçilmiş müftüler İbrahim Şerif ve M. Emin Ağa "Azınlık Danışma Kurulunu" oluşturdu. Bütün çekişmeleri geride bırakan ve yeni bir sahife açan Azınlık Danışma Kurulu üyelerini gönülden tebrik ederiz.

TÜRKİYE'YE KARŞI YUNAN OYUNLARI

17 KASIM TERÖR ÖRGÜTÜ ile P.K.K. İŞBİRLİĞİ

BTS Ajansı

Yunanistan'ın terör örgütü P.K.K. ile çok yakın ilişkiler içine girdiği ve bu ilişkilerin özellikle Andreas Papandreu'nun iktidara geldiği günden buyana daha da arttığı görülmektedir. Terörizmin koruyucusu olarak ün yapmış bulunan Papandreu ve arkadaşlarının, özellikle P.K.K. ve 17 KASIM örgütlerine karşı özel bir hoşgörü gösterdikleri gözden kaçmamaktadır. Bu özel ilgide Pan-Helen Sosyalist Parti ile, P.K.K. ve 17 Kasım örgütlerinin ideolojik benzerliğinin önemli

bir rol oynadığına atıfta bulunan siyasi müşahitler, buna ek olarak bu üç kuruluşun da Türk düşmanlığı hususunda adeta birbirleriyle yarışıklarına dikkat çekiyorlar.

Yunan İstihbarat Teşkilatı bünyesine dahil olmanın avantajı ile hareket eden 17 Kasım adlı Yunan terör örgütü, P.K.K.'nin Atina'da güçlü bir odak oluşturmaya katkıda bulunmuş ve P.K.K.'lı teröristlerle çok yönlü işbirliği içine girmiştir.

Paris'te yayımlanan Le Maten gazetesi 26-2-1985 tarihli sayı-

sında 17 Kasım adlı Yunan terör örgütünün pek çok cinayetten sorumlu olduğu, hiçbir üyesinin yakalanamadığı ve hatta eylemleri ve amaçları bakımından, ırkçılığı ve sol görüşleri benimsemiş çevrelerce, sempatiyi karşılandığı kaydedilmiştir.

Agence France Press, 14-9-1984 tarihli yayınında, Türkiye'ye karşı düşmanca tutumunu sürdürmeyi en önemli görev sayan Papandreu'nun Türk vatan hainlerinden azami derecede yararlanmayı hedeflediğine dikkat çekmiş ve Yunanistan'ın Türki-

ye'ye karşı terör çevreleri ile ittifak kurmasını ve terör örgütlerini Türkiye'ye karşı kullanmasını eleştirmiştir.

Atina'daki siyasi gözlemciler, 17 Kasım teşkilatı içinde, 1984-1989 yılları arasında (Pan Helen Sosyalist Parti iktidarları döneminde) Yunan İstihbarat Teşkilatı başkanlığı yapmış olan Konstantinos Cimas'ın özel bir konumu bulunduğu işaret etmektedirler. Konstantinos Cimas ile Vasilis Konstantineas'ın P.K.K.'nin Yunanistan ve Avrupa'da örgütlenmesine büyük katkılarda bulduklarına işaret eden siyasi müşahitler, eski Rum Milli Muhafız Ordusu Komutanı Dimitris Matafias ile emekli Amiral Antonis Naksakis'in 17 Kasım'ın P.K.K. ile olan ilişkilerini yürütmekte olduklarına dikkat çektiler. Atina'da yayınlanan "Amina Ke Diplomatia (Savunma ve Diplomasi) adlı derginin sahibi olan General Kostas Yordanidis ile Atina Üniversitesi öğretim üyelerinden Neoklis Saris'in Atina'daki P.K.K. mensuplarını çok yönlü bir eğitime tabi tuttuklarını ve bunları Yunan Ulusal menfaatleri doğrultusunda kullandıklarını beyan eden siyasi gözlemciler, bu iki Yunanlı yetkilinin 17 Kasım içinde önemli görevler ifa ettiklerine dikkat çekiyorlar. Aynı zamanda, Yunan İstihbarat Teşkilatına, Türk konuları uzmanı olarak danışmanlık hizmeti sunmakta olan Neoklis Saris'in Güney Kıbrıs'taki EDEK Partisi lideri Dr. Vassos Lissaridis ile çok yakın ilişkileri bulunduğu atıfta bulunan iyi haber alan kaynaklar, Güney Kıbrıs'ta kimliği belirsiz kişiler tarafından öldürülen Rum Enformasyon görevlisi ve Kürdistanla

Dayanışma Komitesi Başkanı Theofilos Georgiadis'in bu kişiler tarafından özel olarak yetiştirildiğine dikkat çekiyorlar. İlgili kaynaklar, Güney Kıbrıs'taki 17 Kasım mensuplarından bazılarını şu şekilde sıralıyorlar: Vassos Lissaridis, Lakis Pinguras, Lazaros Mavru, Dimitris Silluris, Loizos Hacikostis, Hristos Evzonas, Makis İkonomidis, Stavros Komodromos, Aristos Haholiadis, Sotos Papapetru, Dimitris Leventis, Andreas Haciktoris, Sotiris Kaytanis Loizos, Marku, Mihalis Marku.

Theofilos Georgiadis'in ve Vassos Lissaridis'in Trodos dağında ve Rum Milli Muhafız Ordusu kamplarında, P.K.K. mensuplarına askeri eğitim olanakları sağladıklarını hatırlatan gözlemciler, halen, Rum Milli Muhafız Ordusu kamplarında, Dr. Vassos Lissaridis'in destek ve himayesinde, askeri eğitim görmekte olan P.K.K. taraftarlarının var olduğunu ve bunların sayısının her geçen gün daha da artmakta olduğunu ifade ediyorlar. Atina'da ikamet etmekte olan P.K.K. üst düzey yetkilisi Cemil Aslan'ın çok sık bir şekilde Lissaridis'le bir araya gelerek görüşüğünü kaydeden iyi haber alan kaynaklar, Lissaridis'in, Türk diplomatlarına yönelik, 17 Kasım-P.K.K. saldırılarında, maddi ve manevi fail konumunda bulunduğu işaret ediyorlar.

17 KASIM TERÖR ÖRGÜTÜNÜN, CİNAYET OPERASYONLARI HARİCİNDE

P.K.K. İLE ORTAKLAŞA DÜZENLEDİĞİ BAZI FAALİYETLER

* 17 Kasım Örgütü'nün yön-

lendirme ve katkılarıyla, 1984 Şubat ayı içerisinde "Türkiye ve Türk Kürdistan Demokratlar Birliği" isimli örgüt kuruldu.

*20-3-1986 tarihinde, P.K.K.'nin Atina Temsilcisi olduğunu belirten ATER SAİT isimli şahıs 17 Kasım'ın desteğiyle Yabancı Basın mensupları derneğinde bir basın toplantısı düzenledi.

*Yunan terör örgütünün teşvikiyle 1986 yılı Mayıs ayında, Atina'daki P.K.K. yandaşları, "Kürdistan'ın Sesi" adlı bir radyo istasyonu için bir bağış kampanyası başlattılar.

*27-5-1986 tarihinde Selanik'te "Halkların Hakları ve Kurtuluşu İçin Yunan Birliği" adlı kuruluş (17 Kasım mensuplarının kurduğu bir teşkilattir) tarafından "Kürtlerle Dayanışma" konulu bir toplantı düzenlenmiştir.

*28-9-1987 günü Atina'da Halkların Hakları ve Kurtuluşu için Yunan Birliği adlı kuruluş tarafından P.K.K. örgütüne verdim toplanması amacıyla bir kampanya başlatılmıştır. Kampanya ile ilgili olarak düzenlenen basın toplantısında ise Pan Helen Sosyalist Partisi Merkez kurulu üyesi Mihalis HARALAMBİDİS ile Av. Hüseyin YILDIRIM Türkiye aleyhtarını konuşmalar yapmışlardır.

*13-4-94 tarihinde, 17 Kasım örgütünün Güney Kıbrıs sorumlusu Vassos Lissaridis'in talimatıyla, Kürdistanla dayanışma Komitesi P.K.K. terörünün desteklenmesi için Kıbrıs Rum Bankasında ve Rum Halk Bankasında hesaplar açmıştır.

DEVAMLIL SİLAHLANAN YUNANİSTAN TÜRKİYE'YE KARŞI SALDIRIYA HAZIRLANIYOR

BTS Ajanst

Yunanistan, Silahlı Kuvvetlerini, dört ayrı cephe oluşturacak şekilde konuşlandırmış bulunuyor. Ege adaları, Batı Trakya, Güney Kıbrıs ve Makedonya'da üslenen Yunan Silahlı Kuvvetlerinin her cephesinin, kendi kendine yetebilecek ve saldırı savaşı yapabilecek ölçüde güçlendirilmesi için çaba sarfedildiğini beyan eden askeri gözlemciler, Yunanistan'ın, Ege adalarını, Batı Trakya'yı ve Güney Kıbrıs'ı, adeta bir silah deposuna çevirdiğine dikkat çekiyorlar.

Yunanistan'ın, Ege adalarında büyüklü küçüklü yirmi iki tane havaalanı tesis ettiğini beyan eden siyasi ve askeri müşahitler, Yunanistan'ın, bu havaalanlarını Türkiye'ye karşı saldırı amaçlı olarak inşa ettiğine işaret ediyorlar. Andreas Papandreu'nun Yunan karasularını 12 mile çıkarmak için zaman ve emin arayışı içinde bulunduğu atıfta bulunan siyasi uzmanlar, Yunan basın ve yayın organlarının çok sık bir şekilde, bu yıl "sıcak yaz" geçirme ihtimalinden bahsettiklerini hatırlatıyorlar.

Yunan Basın Yayın Organları, 10 Ocak 94 tarihli sayılarında, Yunan savaş hazırlıklarını ele veren ve ilgili hazırlıkların önemli bir dönüm noktasını oluşturmuş çok önemli bir karar, şu

şekilde duyurdular:

"Eldeki askeri gücün, daha iyi bir şekilde değerlendirilmesi için, Yunan Milli Savunma Bakanlığı, Silahlı Kuvvetlerde yeni yapısal bir düzenlemeye gitme kararı aldı. Bakanlığın hazırladığı plana göre, ordular, tümenler ve alayların yerini, havadan taşınabilen, küçük çaplı ve esnek hareket kabiliyetine sahip askeri birlikler alacak. Atina çevresindeki askeri birlikler, büyük ölçüde azaltılacak. Bu uygulama, Türk-Yunan sınırındaki mevzilerin personel açısından tam kapasiteye ulaşmasını sağlayacaktır. Yunan Silahlı Kuvvetlerinden savaş gücünü ve hareket kabiliyetini artırmak için, yedek paraşütçülerden oluşacak bir "halk savunma örgütü" kurulacaktır."

Yunanistan'ın, Güney Kıbrıs Rum kesimi ile olan çok sıkı askeri işbirliği, son dönemde, "Uniter Savunma Doktorini" ile resmleştirilmiş ve alenileştirilmiştir. Siyasi ve askeri uzmanlar bu doktrini "Uniter Saldırı Doktrini" olarak adlandırmanın daha doğru olacağına işaret etmekte ve 19/4- 94 tarihli Rum Yayın organı Mahi Gazetesinin, konuyla ilgili olarak verdiği şu habere dikkat çekmektedirler:

"Yunanistan-Kıbrıs (Rum) Silahlı Kuvvetlerinin yeniden organize edilmesinde, Girit adası-

nın çok önemli bir rol oynayacağını bildiren bir askeri yetkili, yeni doktrinin Helenizmin birlik ve beraberliğine dayandığına atıfta bulunarak, Yunanistan'ın, Türkiye'ye, çok geniş bir saha içerisinde, arzu ettiği herhangi bir bölgeden saldırabilme imkânına kavuştuğunu ve benimsenen yeni doktrinin bu duruma hukukilik kazandıracağını ifade etti."

Yunanistandaki erkek nüfus azlığının büyük bir sorun oluşturduğunu belirten Yunan basın yayın organları, asker açığını kapatmak amacıyla kadınların askerliğe özendirilmelerine çalışıldığını kaydetmektedirler. Yunan Ordusuna ve Yunanlı Generallerin denetimindeki Rum Milli Muhafız Ordusuna çok sayıda kadın asker ve subayın istihdam edildiğini, fakat bunların büyük bir bölümünün askerlik şartlarını ağır bularak ordudan istifa etmeye başladıklarını kaybeden Yunan gazeteleri, sık aralıklarla, doğumları teşvik amacıyla yönelik ilanlar ve resmi beyanatlar yayınlamaktadırlar. Türkiye'nin (cassus beli) savaş sebebi sayacağını defalarca açıklamasına karşın, Yunan karasularını 12 mile çıkarmaya hazırlanan Andreas Papandreu'nun, Türk ordusuna karşı Yunanlı kadın askerleri savaştırarak olumlu sonuç alabileceğine inanmasını, "bunama belirtisi" olarak tanımlayan eski

Yunan savunma Bakanı Varvitsiotis, Yunan Başbakanı maceracı tutumlarından vazgeçmeye ve mantıklı olmaya çağırıldı.

Şimdi, Yunan Savunma Bakan Yardımcılığı yapmakta olan Nikos Kuris'in ise, 3/12/92 tarihli Eleftherotipia Gazetesinde yayınlanan bir demecinde Batı Trakya'daki Yunan askeri varlığının had safhada artırılmasını talep ettiğine dikkat çeken askeri gözlemciler, bugünlerde, Batı Trakya'daki Rodop sıra dağlarının sürekli bir biçimde tahkim edilmekte olduğuna işaret ediyorlar. İyi haber alan kaynaklardan elde edilen bilgilere göre, Yunan Genel Kurmay Başkanlığı, savaş esnasında, Batı Trakya bölgesindeki Türklere yönelik olarak uygulanmak üzere, Kıbrıs'taki Akritas planı türünden bir imha ve soykırım planı hazırlanmış bulunmaktadır. Yunanistan'ın bir çılgınlık yapması durumunda "dimyata pirince giderken, evdeki bulgurdan olacağına" kesin gözüyle bakan askeri uzmanlar, Yunanistan'ın soykırım ve "etnik temizlik" uygulamaya hiçbir şekilde fırsat bulamayacağını dile getiriyorlar.

Yılbaşında Güney Kıbrıs Rum kesiminde düzenlenen "Kıbrıs Helenizmi ve bugünkü gerçekler" adlı seminerde konuşan eski Rum Milli Muhafız Ordusu Kurmay başkanı Korgeneral Athanasios Karakis, süratli ve zekice gerçekleştirilecek bir silahlanmayı adanın tamamının ele geçirilebileceğini beyan etti. Karakis şunları söyledi:

"Bizler saldırgan olmak zorundayız. Baskın tipi bir saldırı, izlememiz gereken prensiptir. Her köy ve kasabaya evden eve yapılacak mücadele için küçük antitank ve uzun menzilli silahlar gereklidir. Deniz Kuvvetleri için, küçük ve süratli tekneler, karadan fırlatılan torpiller, küçük denizaltılar, bizim için yegane çözümdür. Herkese silah dağıtılmalı ve cesaretle icra edilecek ko-

mando operasyonlarına başlanmalı ve Türkleri hedef alacak sert ve seri sabotajlara yönelinmelidir."

Aynı seminerde söz olan Yunanlı General Diakumakos kısaca şunları söyledi: "Güney Kıbrıs'a acilen profesyonel askerlerden oluşan bir Yunan Kordusu yerleştirilmelidir. Adaya hava ve deniz üssü kurulmalıdır. En kısa zamanda, elektronik savaş ve gece savaşı için her çeşit malzeme temin edilmelidir."

Seminerde konuşan Yunanlı General P. Vayanakos ise özette şunları ifade etti:

"Ege'deki Yunan Silahlı Kuvvetleri, her türlü görevi ifa edecek bir biçimde güçlendirilmelidir. Yunan çevik gücü için havada yakıt ikmali yapabilen uçaklara ve savaş uçaklarını koordine edecek radar uçaklarına ihtiyaç vardır. Türkiye'nin iç kısımlarındaki hedeflere karşı yapılacak hava saldırılarında arzulanan başarının sağlanabilmesi için, Yunanistan'ın elindeki A-7 CORSEIR tipi savaş uçaklarının sayısının acilen artırılması gereklidir."

Yunanistan'ın, "Doğu Ege adalarını" ve "Oniki adaları" Anadolu'ya yönelik saldırı üsleri haline getirdiğini ifade eden Türk uzmanlar, bu ülkenin Ege Denizini bir Yunan gölü haline dönüştürme çabalarına son vermesini ve Türkiye'ye yönelik olarak izlediği hasmane tutumu terk etmesini istediler.

KISA NOTLAR

1- Anadolu kıyılarına (Ege sahillerine) anfihi hareket düzenlemeyi planlayan Yunan Ordusu'na bağlı birlikler, Limni adası sahilinde devamlı tatbikat yapmaktadırlar.

2- Demografik bir sorun yaşamakta olan Yunanistan askere aldığı kadınlar sayesinde, askeri gücünü artıracığına inanıyor.

3- Yunan Komando Birlikleri SAKIZ (HIOS) adasında üslenmekte ve tatbikatlarla hazır bir saldırı gücü oluşturmaktadırlar.

4- GAZELLE Helikopterleri MİDİLLİ (LESVOS) adasında üslenmekte ve yapılan tatbikatlarla dikkat çekiyorlar. GAZELLELER FRANSIZ YAPIMIDIR.

"Tamamen askeri amaçlarla kullanılan GAZELLE helikopterleri 5 kişilik olup, dıştaki ayaklar üzerine, makineli tüfek ve tank-savar füzeleri monte edilebilmektedir. Batı Trakya'da üslenen Yunan GAZELLE helikopterleri HOT Füzeleri ile donatılmış olup, Doğu Trakya'daki Türk 1. Ordusunun tanklarını hedef almaktadır.

5-ASPİDE FÜZELERİ

Silahlanma için günde ortalama ikimilyon Dolar harcayan Güney Kıbrıs Rum kesimi, etkili bir hava gücüne sahip olmadığı için, bu kip bir uçaksavar silahını tercih etmiştir. Rum Milli Muhafız Ordusunun kısa bir zaman önce İTALYA'dan aldığı bu füzeler, karadan havaya atış özelliklerine sahiptir.

Füzelerin ateşleme hızı 4 mach ve 100 km. menzillidir. Tek dalga radar elektronik hedef belirleme özelliğine sahip olan bu füzeler, hedefe kilitlenmektedir. Bu füzeler, "Skyguard" sistemi ile entegre edilmiştir.

6- ENTEGRE ORDU

Kıbrıs rum ve Yunan Orduları kelimenin tam anlamıyla entegre olmuş oldukları için, aynı üniformaları giymekte, aynı işaretleri ve rozetleri kullanmaktadırlar. R.M.M.O'daki subayların büyük bir bölümü ve muvazzaf askerlerin bir kısmı Yunanlıdır. R.M.M.O. Başkomutanı ise her dönemde Yunan Genel Kurmayı tarafından tayin edilir.

SALDIRGAN YUNANİSTAN

"ORTODOKS İTTİFAKI YUNANİSTANA FELÂKET GETİRİR."

Atina Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. A. Th. Kulumbis'in görüşleri

Ortodoks İttifakı tesis ederek ve bu ittifaka güvenerek çıkartılacak bir Türk-Yunan savaşının, Yunanistanın korkunç bir yenilgiye uğramasıyla sonuçlanacağına işaret eden Prof. Dr. Th. A. Kulumbis, bu mağlubiyetin, Yunanistanın, Batı Trakya'yı, Ege adalarını ve Güney Kıbrıs'ı kaybetmesiyle sonuçlanacağını kaydetti.

Avrupa Birliği içinde, problem çıkarmadan ve diğer üye devletlere yük oluşturmaktan var olmak, Yunanistan için yegane kurtuluş yoludur şeklinde görüş beyan eden Yunanlı bilim adamı, "Yunanistan, Balkanlarda ve Türkiye karşısında, saldırgan ve maceraperest bir tutum takınmaktan kaçınmalıdır" dedi.

Atina Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Th. A. Kulumbis, Eleftherotipia Gazetesinde yayınlanan makalesinde, Yunanistan'ın Ortodoks ittifakına güvenerek Balkanlarda saldırgan bir politika izlemesinin, felaket ve bozgunla sonuçlanacağına dikkat çekti. Yunanistan'ın Avrupa Birliği dışındaki odaklarla işbirliği yapmasının ve Rusya ile daha fazla yakınlaşarak, Sırbistanın da yardımlarıyla Amavutluk veya Makedonya'yı hedef alan bir savaşa sürüklemesinin, Yunanistan'ı 20. yüzyılın en büyük felaketlerin-

den biriyle karşı karşıya bırakacağını beyan eden Prof. Dr. Kulumbis, böyle bir durumda, Avrupa Birliği'nin Yunanistan'ı desteklemeyerek dışlayacağını ve kaderi ile başbaşa bırakacağını ifade etti.

Yunanistan'ın "saldırgan bir ülke" olarak tanımlanarak yalnızlığa itilmesinin, Balkanlardaki Müslüman toplulukların hamisi konumundaki Türkiye'yi harekete geçireceğini beyan eden Prof. Dr. Th. A. Kulumbis, Yunanistanın Türkiye ile savaşması durumunda, Batı Trakya, Ege adaları ve Güney Kıbrısın, Türkiyenin eline geçeceğini kaydetti. Yunanistanın uğrayacağı hezimetin ve felaketlerin akabinde demokratik bir rejime sahip olmasının ve bir Avrupa ülkesi sayılabilesinin artık mümkün olamayacağına işaret eden Yunanlı bilim adamı, Yunanistanı yayılmacı bir politika izlemeye sevk edenleri ve bu meyanda dini ittifaklardan medet umanları, Yunanistanın bir Avrupa ülkesi olmasına son vermek ve ülkeyi helak olmaya sürüklemek yolunda, kötü bir tercihi benimzediklerini idrak etmeye çağırdı.

Yunanlı Prof. Dr. Kulumbis ilgili makalesinde şu görüşlere de yer verdi:

"Yunanistanın Kuzeyden bir tehdite maruz kaldığı yolundaki

beyanlar gerçeği yansıtmamaktadır. Ne Üsküp (Makedonya), ne de Amavutluk, Yunanistanın coğrafi bütünlüğünü hedef alabilecek bir tutum içinde değildirler. Yunanistan bu ülkelere saldırmadıkça, herhangi bir askeri çatışmanın çıkması mümkün olmaz. Bu devletlerin, Yunanistana saldırı düzenleyebilecek askeri güçlerinin ve imkânlarının mevcut olmadığı bilinmektedir.

Kaldı ki; barış içinde yaşamayı tercih ettiğini ortaya koyan ve Avrupa Birliğine dahil olan bir Yunanistana, Türkiye'de dahil hiçbir ülke saldırgan bir tutum takınamaz. Fakat, Yunanistan, Ortodoks ittifakı gibi saldırı amaçlı ittifaklar içerisine girerse; Amavutluk ve Makedonya'nın Türkiye ile ittifak kurmasına ve Türkiye'nin Yunanistana bütün cephe-lerden saldırmasına zemin hazırlanmış olur. Bu nedenle, Yunanlılar, maceraperest politikalar peşinde koşmak yerine, Avrupa Birliği üyesi olmadan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmeli ve Avrupanın dışında dostlar ve ittifaklar arayışı içine girmemelidirler. Yunanistan, ancak, barışçı tercihlerde bulunur ve Avrupa Birliği dışına atılmamak için, yükümlendiği sorumluluklarını yerine getirirse, toprak bütünlüğünü koruyabilir ve bölge barışına hizmet edebilir."

BATI TRAKYA TÜRKLERİ HAKKINDA RAPOR

T.B.M.M.
INSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

BATI TRAKYA ALT KOMİSYONU RAPORU
Nisan 1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA

Komisionumuzun 6 Nisan 1994 tarihli 11. toplantısında alınan karar uyarınca Yunanistan'ın İskeçe ve Agrinio kentlerinde yargılanan "İskeçe Seçilmiş Müftüsü" Mehmet Emin AGA ve Yunan Parlamentosu eski Bağımsız Milletvekili Dr. Sadık Ahmet'in duruşmalarını izlemekle ve Batı Trakya'da yaşayan soydaşlarımızın sorunları hakkındaki gelişmeleri incelemekle görevlendirilen heyetimiz, gözlem ve incelemelerini tamamlamıştır.

Bu gözlem ve incelemelerden sonra heyetimizce hazırlanan konuya ilişkin raporumuzu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı'na sunuyoruz.
25.4.1994

Saygılarımızla,

Hacı FİLİZ
Kırkkale Milletvekili
Komisyon Başkanvekili

Mehmet ÇEVİK
Ankara Milletvekili
Üye

Ali İbrahim TUTU
Erzincan Milletvekili
Üye

GİRİŞ:

Yunan Makamlarınca sürdürülen Batı Trakya Türk Azınlığı'na yönelik baskı politikaları çerçevesinde, azınlık önde gelenleri aleyhine, azınlık haklarının korunması yönündeki faaliyetleri hakkında sözde suçlar isnat edilmek suretiyle Yunan Mahkemelerinde davalar açılmakta olup, azınlığın bağımsız milletvekili adaylarının milletvekilleri döneminde açılmış olup da milletvekili dokunulmazlıkları nedeniyle dondurulan davaları görülmeye başlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun, 6 Nisan 1994 tarihli 11. toplantısında, bir Alt Komisyon görevlendirilerek Batı Trakya Türk azınlığından eski Bağımsız Milletvekili Dr. Sadık Ahmet ve İskeçe Seçilmiş Müftüsü Mehmet Emin AGA aleyhine, azınlık haklarının korunması yönündeki faaliyetleri nedeniyle açılan davaların 12 ve 14 Nisan 1994 tarihinde İskeçe ve Agrinio'da yapılacak olan duruşmalarına Komisyonumuzu temsilen bir heyetin gözlemci olarak gönderilmesine ve Batı Trakya'daki Türk azınlığın temel hak ve özgürlüklerinin kullanımındaki gelişmeler konusunda incelemeler yapılmasına karar verilmiştir.

11 Nisan 1994 tarihinde Yunanistan'a hareket eden Alt Komisyon üyeleri, gerekli gözlem ve incelemelerini gerçekleştirdikten sonra 15 Nisan 1994 tarihinde Türkiye'ye dönmüşlerdir.

HEYETİN OLUŞUMU:

Alt Komisyon aşağıdaki üyelerimizden oluşmuştur.

Hacı FİLİZ (Kırkkale Milletvekili, Komisyon Başkanvekili)

Mehmet ÇEVİK (Ankara Milletvekili)

Ali İbrahim TUTU (Erzincan Milletvekili)

Komisyon Müşaviri Feride Eroğlu'da görevli olarak heyete katılmıştır.

DAVALARIN GELİŞİMİ:

1. İskeçe Seçilmiş Müftüsü Mehmet Emin Aga'nın davası:

11 Nisan 1994 günü Atina'ya hareket eden heyetimiz, aynı gün, Gümülcine Başkonsolosluğunda, Başkonsolos Sayın Hakan Okçal'dan, 12 Nisan Salı günü yapılacak olan duruşma ve Batı Trakya'da yaşayan Türk Azınlıkla ilgili gelişmeler hakkında bilgi almıştır.

İskeçe Müftüsü Mehmet Emin Aga aleyhine, Gümülcine Müftüsü İbrahim Şerif örneğinde görüldüğü gibi, müftülük sıfatını gayrikanuni olarak kullandığı iddiasıyla ikisi Yunan yönetiminin gü-

dümünde atanan İskeçe Müftüsü Mehmet Emin Şinikoğlu tarafından, diğeri ise fanatik bir Yunanlı'nın şikâyeti üzerine savcılıkça re'sen açılan üç dava bulunmaktadır.

Dava önce kamu güvenliği gerekçesiyle Agrinio Tek Hakimli Ceza Mahkemesinde görülmek üzere 8 Nisan 1994 tarihine ertelenen davalardan ikisi, itham tanıklarından Mehmet Emin Şinikoğlu'nun mazeretsiz; diğer tanık, ırkçı Stobos gazetesi İskeçe muhabiri ve "Trakya'nın Şahinleri" adlı fanatik Türk düşmanı örgütün üyesi Haralambos Ellinidis'in mazeret beyan ederek duruşmaya katılmamaları üzerine 27 Ocak 1995 tarihine ertelenmiştir.

12 Nisan Salı günü sabahı İskeçe'ye giden heyetimiz, duruşmayı gözlemci olarak izlemiştir. İskeçe 3 hakimli Ceza mahkemesinde görülen dava, İskeçe Seçilmiş Müftüsü Mehmet Emin Aga'nın 17 Şubat 1993 tarihli bir mesajında "İskeçe Müftüsü" sıfatını kullandığı gerekçesiyle açılmış olup Mehmet Emin Aga, 'İslam dinine mensup din adamının görevini kasten üstlenmek'le suçlanmıştır.

Dava Haralambos Ellinidis'in şikayetiyle açılmış, davanın savcısı M. Emin Aga hakkında müftü sıfatını gayrikanuni kullanarak yetki gasbında bulunmak suçundan 10 ay ve Senegal'deki Uluslararası İslam Konferansı'nda azınlık söz konusu olduğunda Yunan Adaletinin tarafsız olmadığını söyleyerek Yunan Adaletini tahkir etmek suçundan 20 ay, cezalarının birleştirilmesi suretiyle toplam 23 ay hapis cezası istemiştir.

Duruşma sırasında itham tanığı olarak da dinlenen şikayetçinin iddialarını belgeleyememesi, hakim'in sorularını bile cevaplayamaması heyetimizin dikkatini özellikle çeken konular arasındadır.

M. Emin Aga savunmasında kendini Türk, soydaş hissettiği için yayınladığı bildiride bu ifadeleri kullandığını, Lozan Antlaşması uyarınca azınlığın seçtiği Müftü olduğunu, azınlığı ilgilendiren konular başka bölgelerde meydana geldiğinde mahkumiyet kararı verilmediği için adalet hakkında kaygıları olduğunu, hakim'in sorusu üzerine de azınlığın dinen Müslüman, ırken Türk olduğunu belirtmiştir.

Mahkeme duruşma sonunda M. Emin Aga hakkında toplam 23 ay hapis cezasına hükmederek, bu cezanın günlüğü 1500 Drahmiden paraya çevrilmesine ve temyiz yolunun kefalet söz konusu olmaksızın açık bırakılmasına karar vermiştir.

I. a) Müftü Seçimi Sorununun Gelişimi:

1967 yılında Yunanistan'da yönetime askeri

cuntanın gelmesiyle el konulmuş müftülükler ve vakıflar, 1974'de demokratik sisteme dönülmüş olmasına rağmen, Yunan resmi mercilerinin işgali altında tutulmaktadır. Bu uygulamayı resmileştirmek amacıyla Yunan Hükümeti, 1913 Atina Antlaşmasına dayanan ve Müslüman Türk azınlığın en yüksek dini, idari ve hukuki makamı olan Müftü'nün azınlık tarafından seçilmesi esasını getiren 1920 tarihli yasayı, 24 Aralık 1990 günü yayınladığı bir kararname ile ortadan kaldırmış, Müftü seçme hakkını azınlığın elinden alarak tayin esasını getirmiştir. Lozan ve Atina antlaşmalarına aykırı bu uygulama Yunan makamlarınca ısrarla sürdürülmektedir.

Batı Trakya Türk Azınlığı ise, Yunan Hükümetinin bu tutumuna karşı, kendi dinî liderlerini seçmeye devam etmekte ve Yunan Hükümetinin tanımamasına rağmen, seçtikleri bu müftüleri dinî temsilcileri olarak desteklemektedirler.

Bu konudaki uygulama farklılıklarına bir örnek İstanbul'daki Fener Rum Ortodoks Patriklerinin seçimidir. Osmanlı İmparatorluğu döneminden beri geçerli olan teamül uyarınca Patrikler seçimle görevlendirilmektedirler. Günümüzde Patrikhane kutsal meclisi (Sen Sinod) Patrik adaylarını belirlemekte, İstanbul Valiliğine sunmakta ve bunu takiben Patrik Valilik Makamının uygun bulduğu adaylar arasından Kutsal Meclisçe seçilmektedir.

Son olarak yapılan Fener Rum Ortodoks Patriği seçimi için Kutsal Meclis kendi üyelerinin tamamını (12 Metropolit) aday göstermiş, İstanbul Valiliği bu konudaki teamülün de ötesinde olumlu bir yaklaşımla hiçbir adaya itiraz etmeksizin aday listesini onaylamış ve bu suretle Kutsal Meclis olabildiğince özgür bir ortamda 22 Ekim 1991 tarihinde I. Bartholomeus'u Fener Rum Ortodoks Patriği seçmiştir.

2. Yunan Parlamentosu Eski Bağımsız Milletvekili Dr. Sadık Ahmet'in Davası:

Heyetimiz 13 Nisan'da Atina'da Büyükelçi Sayın Hüseyin Çelem'den gelişmelerle ilgili bilgi aldıktan sonra Agrinio'ya geçerek 14 Nisan'daki duruşmayı izlemiştir.

Yunan Hükümeti Batı Trakya'da Türk Etnik Azınlığı bulunduğunu kabul etmeme tutumunu sürdürmekte, bu çerçevede Azınlık demeklerinin isimlerinde "Türk" kelimesi bulunmasını yasaklamakta, basında Batı Trakya Azınlığının Türk olduğunu kaydeden yazılar dava konusu olmaktadır.

Dr. Sadık Ahmet aleyhine evvelce çıkartmakta olduğu "Güven" gazetesinin 17 ve 22 Kasım 1989 tarihli nüshalarındaki bildiri ve yazılarında "Batı Trakya Türk azınlığı" ve "Türk" ibarelerini kullanmak ve Azınlığa baskı ve ayrımcılık yapıldığını be-

lirtmek yoluyla "Vatandaşları şiddete ve ikiliğe teşvik etmek suretiyle kamu barışını bozmak"la açılan davalara milletvekilliği dokunulmazlığı nedeniyle dondurulmuşken yeni seçim yasası nedeniyle yeniden milletvekili seçilmemesi üzerine görülmeye başlanmıştır. Agrinio Asliye Ceza Mahkemesi'nde yapılan duruşmada mahkeme dava konusunun basın yoluyla işleyen suçlara getirilen af kanunu kapsamında olduğu gerekçesiyle, konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmetmiştir. Böylelikle Dr. Sadık Ahmet hakkındaki sayısız davalardan biri düşmüştür.

1990 yılında yapılan Yunanistan genel seçimleri sonunda Batı Trakya Türk Azınlığının Bağımsız Milletvekili adaylarından Dr. Sadık Ahmet Gümülcine'den, Ahmet Faikoğlu ise İskeçe'den bağımsız milletvekili seçilerek Yunan Parlamentosuna girmişlerdir. Ancak Yunan Parlamentosu bu seçimlerin hemen ardından seçim yasasında değişiklik yaparak bağımsız adaylara seçilebilmek için yeterli oy almanın ötesinde ülke genelinde yüzde 3 barajı getirmiştir. Ülkemizde ve baraj sistemi uygulayan diğer demokratik ülkelerdeki genel uygulamada bağımsız adaylara ülke geneli barajı uygulanmadığı, yalnızca seçim çevresi barajının aşılmasının yeterli olduğu dikkate alındığında bu uygulamanın Batı Trakya Türk azınlığının Parlamentosu'da temsil edilmesinin önlenmesine yönelik olduğu açıktır.

Bu şartlar altında 10 Ekim 1993 tarihinde yapılan erken genel seçimlere yine aynı seçim bölgelerinden bağımsız aday olarak katılan Dr. Sadık Ahmet ve Ahmet Faikoğlu milletvekili seçilememişlerdir.

BATI TRAKYA TÜRK AZINLIĞININ SORUNLARI HAKKINDAKİ GELİŞMELER:

Komisyonumuzun Mayıs 1993 ve Ocak 1994'deki incelemelerinden sonra Batı Trakya'da yaşayan Türk Azınlığın temel sorunlarının çözümü yolunda halen hiç bir adım atılmamıştır. Azınlıkların temel hak ve özgürlükleri konusunda Yunan Makamları çifte standart uygulamayı sürdürmektedirler.

Sözü edilen çifte standartta en güzel örnek, bu ülkenin Arnavutluk'taki Yunan Azınlık konusundaki yaklaşımıdır. Arnavutluk'taki Yunan Azınlığın haklarını savunma gerekçesiyle bu ülkeye sürekli baskı yapma eğiliminde olan Yunanistan'ın bu tutumu Arnavutlukla ilişkilerinin olağanüstü derecede bozulmasına yol açmıştır. 13 Temmuz 1993'de zamanın Başbakanı Mitsotakis Arnavutluk'taki Yunan Azınlığın haklarıyla ilgili olarak Arnavutluk'tan ta-

lelerini sıralarken, "Amavutluk Hükümeti, Amavutluk vatandaşlarını uluslararası prensipler çerçevesinde kendi etnik kimliklerini seçme haklarına müdahaleden vazgeçmelidir." demiştir. Oysa aynı Başbakan Batı Trakya'daki azınlığın Türk Etnik kökenini kolaylıkla reddedebilmiştir. Yunan Hükümeti Amavutluktaki azınlığı için hak iddiaları ve isteklerini Batı Trakya Türk Azınlığı için söz konusu bile etmemektedir. 150.000 bin kişiyi bulan Türk Azınlığı, kendi kimliğini açıklama hakkından mahrumdur. Yunanistan kendini Türk olarak niteleyen kimseleri suç işlemiş saymakta ve yargılamaktadır. Resmî dogmalarına göre bu ülkede Türk değil, Müslüman Elenler vardır.

Yunan makamlarının Batı Trakya'nın demografik yapısını değiştirmek amacıyla eski SSCB'den "Pontus"lu göçmenler getirterek Batı Trakya'ya yerleştirmeye çalıştığı da dikkat çekmektedir.

Eğitim Sorunuyla İlgili Gelişmeler:

Türk Azınlık çocuklarının eğitim özgürlüğü ihlal edilmekte, azınlık okullarına Türkiye'den kitap ve öğretmen gelmesi halen engellenmekte. Selanik'te belli maksatla kurulan Selanik Özel Pedagoji Akademisi'nin (SÖPA) yetiştirdiği sözde öğretmenlerle Türk çocuklarının asimile edilmesine çalışılmaktadır.

Eğitim alanı Yunanistan'ın uyguladığı asimilasyon ve yoketme politikalarının temelini oluşturmaktadır. Son olarak Yunanistan'ın kontrolü dışında Türkiye'de yetişmiş olan formasyonlu öğretmenlerin Azınlık okullarından tasfiye edilerek eğitim kadrolarının salt SÖPA'lılardan oluşturulması amacıyla Yunanistan Milli Eğitim Bakanlığınca alınan son kararlar Azınlığın birlik içinde 31 Mart-1 Nisan 1994 tarihleri arasında düzenlediği bir boykot eylemiyle protesto edilmiştir. Azınlık Liselerindeki öğretmen açığı Yunan Makamlarının olumsuz tutumları nedeniyle çözümlenememekte, örneğin Gümülcine Celal Bayar Lisesi'nde sene başından beri sadece Yunanca ve din dersleri yapılabilmekte, diğer dersler halen boş geçmektedir.

Öte yandan Batı Trakya Türk Müslüman Azınlığı ile İstanbul Rum Ortodoks Azınlığın yararlandıkları eğitim hak ve imkânları karşılaştırıldığında ortaya çıkan tablo anlamlıdır. 3500-4000 kişiden oluşan İstanbul Rum Ortodoks Azınlığın 297 öğrencisi için 6 lise, 5 ortaokul, 17 ilkökul faaliyet gösterirken, 150.000 kişiden oluşan Batı Trakya Türk Azınlığın 12.000 öğrencisi için 2 lise ve 240 ilkökul mevcuttur.

Yasak Bölge Uygulaması:

Heyetimiz 12 Nisan'da Yunanistan'ın Bulgaristan sınırına 8 km. kala başlayan ve sınır boyunca Türkiye'ye doğru uzayan, İskeçe'nin Şahin yolundaki yaklaşık 30 km. derinliği ve 50 km. genişliği olan "girişi yasak" bölgeye giderek, giriştek askeri kontrolü yerinde görmüştür. Türk Müslüman azınlığın yaşadığı bu bölgenin paralelinde Hristiyanların yaşadığı bölge ise yasak kapsamında değildir. Bölgeye girişler özel izinle yapılmakta, saat 24.00 ile 8.00 arası tümüyle kapatılmaktadır. Bölgedeki 120 köyde yaşayan 40 bin dolayındaki Türk azınlık göçe zorlanmakta, kendi ülkeleri içinde seyahat etme hakkından mahrum bırakılmaktadır. Yakın köylerde yaşayan aileler bu uygulama yüzünden birbirlerini ancak özel geçiş belgeleri, izinlerle görebilmektedirler. Bu bölgeye giriş için basın mensubu ya da Türkiye'den gelmiş veya Türkiye ile ilişkisi olabilecek herhangi birine hiçbir şekilde izin verilmemesi de dikkat çekicidir.

Heyetimiz aynı gün yasak bölge girişine yakın Mustafçova köyünü ziyaret ederek buradaki Türk soydaşlarla görüşmeler de yapmıştır.

Soydaşlarımızın seçme ve seçilme hakları, ekonomik sorunları, örgütlenme ve kimlik sorunları, vatandaşlık hakkı ve seyahat özgürlüğü ile ilgili sorunlar Komisyonumuzun evvelce hazırlanan iki raporunda geniş biçimde işlenmiş olup, bu sorunların çözümü için Yunan makamlarınca halen hiç bir adım atılmadığı heyetimizce de tespit edilmiştir.

SONUÇ:

Gerek Mayıs 1993 ve Ocak 1994 tarihli raporlarımızda gerekse bu raporumuzda belirtilen sorunlar Batı Trakya'da yaşayan Türk azınlığını yıldırma, göçe zorlama ya da asimilasyon politikalarının devam ettiğini ortaya koymaktadır. Batı Trakya Türk Azınlığının temel hak ve özgürlüklerinin Yunan Makamlarının ısrarlı tutumlarıyla ihlal edilmesi, bu hak ve özgürlüklerin korunup gözetilmesi konusunda halen hiç bir gelişme sağlanamamış olması, olumlu yaklaşımın tersine Batı Trakya'da gerginliğin sürekli sürandırılması heyetimiz tarafından üzüntüyle karşılanmaktadır.

Komisyonumuz Batı Trakya'daki Türk Azınlığa uygulanan keyfi, baskıcı ve insan haklarına aykırı işlemlerin ancak, Yunan Makamlarının gerek Türkiye ile ikili anlaşmalarla belirlenen esaslar gerekse uluslararası insan hakları sözleşmelerinde yer alan evrensel ilkelere gösterdikleri saygı ve uyarlık derecesinde önlenebileceği görüşündedir.

AMERİKA'NIN KÜLTÜR TUZAĞI

**A.B.D., KIBRIS'TAKİ RUM VE TÜRLERE "ORTAK KİMLİK"
KAZANDIRMAYA ÇALIŞIYOR.**

**A.B.D., KIBRIS TÜRLERİNİ, TÜRKİYE'DEN VE
İSLAM DİNİNDEN**

**SOĞUTMAK İÇİN, KURS ADI ALTINDA TEŞKİLATLANMA
ÇALIŞMALARI YAPIYOR.**

**A.B.D., KIBRIS TÜRLERİNİ AZINLIK KONUMUNA DÜŞÜRMEK
İÇİN MÜCADELE VEREN RUM DEVLET POLİTİKASINA,
OLUŞTURMAYA ÇALIŞTIĞI "JÖNKIBRISLI"
ETİKETİ İLE KATKIDA BULUNMAKTADIR. KIBRIS TÜRLERİNE
JÖNKIBRISLILIK (YENİ KIBRISLILIK) TUZAĞI.**

A.B.D.'nin Lefkoşa Büyükelçisi Boucher'in himaye ve gözetiminde yapılan ve büyük bir gizlilik içinde yürütülen, K.K.T.C. ve Rum kesiminden çok sayıda kişinin katıldığı, seminerler dizisinde, Rum ve Türk katliamcılardan müşere bir "Jönkıbrıs" etiketinin oluşturulması için çalışmalar yapmalarının istendiği bildiriliyor.

Yapılan seminerlere A.B.D. Büyükelçiliğinin belirlediği şahısların katıldığı beyan eden güvenilir kaynaklar, bu çalışmaların, "Institute for Multi-Track Diplomasy in Washington" Müdürü LOUIS DIAMOND tarafından idare edildiğini açıkladılar. Geçen yıl da, benzer bir çalışmanın yapıldığını belirten ilgili kaynaklar, o dönemdeki seminerlerin "Kanada Uluslararası Barış ve Güvenlik Enstitüsü" Müdürü Ronald Fiser'in başkanlığında yapıldığını ifade ediyorlar. Kaynak açıklamalarına göre, şimdiye kadar yapılan seminerlerde şu kişiler görev ifa ettiler:

Bayan Loreleign Keashly; Kanada'nın Ontario şehrindeki "Guelph Üniver-sitesi Psikoloji Bölümü Öğretim Üyesi.

Bay Say Rothman; Kudüs, "Deivis" Yahudi Üniver-sitesi Uluslararası İlişkiler Enstitüsü (Conflict Resolusion), "Krizleri Çözme Bölümü" Müdürü, Bu kişinin Orta-doğu ve Doğu Akdeniz Bölgesi ile ilgili olarak A.B.D.

Haberleşme Örgütü C.I.A.'ya danışmanlık hizmeti sunduğu bilinmektedir.

Chris Mitchell; Virginia'daki "Georgo Masas" Üniver-sitesinin Uluslararası Kriz Çözme Enstitüsünde Öğretim Üyesi.

Rum ve Türklar arasında tizlikle seçilen kişilerin, "Kıbrıslı kimliğinin" teşvik edilmesi kararını aldıklarını, Rum basınına sızdıran seminer görevlisi ve öğretim üyesi Pol Fiser, adanın yeniden birleştirilmesi için çalıştıklarını duyurmuştur. A.B.D. yetkililerinin denetim ve gözetiminde sürdürülen ortak kimlik arayışı çalışmalarında fiilen görev ifa eden Poi Fiser Rum "Selides" dergisine verdiği demeçte, şunu beyan etmektedir:

"Kıbrıs'lı Türklar ve Rumlar ne kadar kendilerini anavatanlarına yakın Hissederlerse ve onların Kıbrıs'taki uzantıları oldukları kanaatini taşırlarsa, aralarındaki sorunların çözümü de o kadar zorlaşır."

Görüldüğü ve beyanda da net bir şekilde anlaşıldığı gibi, A.B.D., Kıbrıs Türk toplumu ile Türkiye ilişkilerini asgariye indirmeyi ve yavru vatanda yaşayan Türkların Türkiye ile olan yakınlıklarını baltalamayı hedef seçmiş bulunmaktadır. A.B.D.'nin bu hususta Rum ve Türklere karşı aynı tutumu sergilemediği ve resmi Rum görüşlerini

destekleyici bir tutum takındığı göze çarpmaktadır. Poi Fsier, Şubat 1994'te hazırladığı bir raporda, yukarıda kaydedilen sözlerini Rumlar lehine olacak şekilde değiştirmiş ve "Kıbrıslılık kimliği" konusundan söz ederken, kısmen (citizenship) uyrukulluk manasına gelen, "common Cypriot characteristics" terimini kullanmıştır. Fiser'in bu tutumu, "Jönkibrıslılık" etiketlerinin, Türkleri Rum egemenliği altına sokma çabasından kaynaklanmakta olduğunu, net bir biçimde göstermektedir.

A.B.D. Büyükelçiliği tarafından seçilen ve kendilerinden Truva atları olmaları beklenen Kıbrıslı Türk kursiyerlerin bu Amerikan beklentilerini boş çıkarmayacak kişilerden müteşekkil buldukları aldıkları şu karardan da anlaşılmalıdır:

Poi Fiser'in ele geçen raporunun 15. sayfasında aynen şöyle denilmektedir: "Kursiyerlerin hepsi, Millî ve dîni bayram kutlama etkinliklerinin toplumlararası ilişkilerde olumsuz etki meydana getirdiği konusunda birleşmişlerdir. Ayrıca her iki tarafın, eğitimlerinde, anavatanlarından esinlenmelerinin milliyetçiliği körüklediği kabul edilmiştir."

K.K.T.C.'de Türk lirasının kullanılmasından vazgeçilmesini isteyenlerin, T.C. vatandaşlarının kimlikle K.K.T.C.'ye giriş yapmalarına son verilmesini talep edenlerin, bu isteklerinin ortaya çıkışında, ilgili kurslarla, "Fulbright" adıyla yapılan fakat (Kıbrıs'ta) aynı amaca hizmet eden seminerlerin etkisiyle böyle davrandıklarını belirten siyasi uzmanlar, A.B.D. tarafından tezgahlanan ve fiilen yürütülen bu uygulamalara son verilmesini sağlamak için harekete geçilmesinin gerekliliğine dikkat çekiyorlar.

JÖNKIBRISLI'LİK KURSLARINA İŞTİRAK EDENLERDEN BAZILARININ İSİMLERİ

- 1- Niyazi Kızılyürek
- 2- Neşe Yasin (Sair)
- 3- Oya Gürel (Gazeteci)
- 4- Arif Hasan Tahsin (Yazar)
- 5- Fikret Demirdağ (Tacı)
- 6- Bekir Azgın (Yazar)
- 7- Fatma Azgın (Eczacı-Yazar)
- 8- Alpay Durduran (Y.K.P. Partisi Genel Başkanı)
- 9- Emin Cizemel (Resam)
- 10- Alper Susuzlu (Yazar)
- 11- Kutlu Adalı (Yazar)
- 12- Yaşar Ersoy (Gazeteci)
- 13- Aşık Mene (Yazar)
- 14- Bektaş Goze (Yazar)
- 15- Ahmet Uzun (Sendikacı)
- 16- Tamer Oncul (Sendikacı)
- 17- Hürrem Tolga (Gazeteci)
- 18- Mahide Tolga (Gazeteci)
- 19- Ergün Olgun (Başkanlık Danışmanı)
- 20- Remzi Yektaoğlu (Sendikacı)
- 21- Mustafa Yektaoğlu (Sendikacı)
- 22- Dr. Mustafa Hami (Sendikacı)

- 23- Mehmetali Akpınar (Gazeteci)
- 24- Sevgül Uludağ (Gazeteci)
- 25- Hüsrev Çağan (Tanıtma Dairesi Müdürü)
- 26- Özer Koray (Dış İşleri Bak. Müsteşarı)
- 27- Ahmet Erdengiz (Dış İşleri Bak. 1. Sekreteri)
- 28- Valdemar Rocozevsky (B.M. Barış Gücü sözcüsü)
- 29- Richard Boucher (A.B.D. Lefkoşe Büyükelçisi).

İŞTE... AMERİKAN KURSLARININ MEYDANA GETİRMEME VE OLUŞTURMAYA ÇALIŞTIĞI KIBRISLI TÜRK TİPLİ.

*JÖNKIBRISLI'LİK KİMLİĞİ AŞILAMA KURSUNA KATILAN "YENİ KIBRIS PARTİSİ" GENEL BAŞKANI ALPAY DURDURAN'IN NEŞRETTİĞİ PARTİ YAYIN ORGANI "YENİ ÇAĞ"IN, 4/7/1994 TARİHLİ SASYISINDAKİ BİR MAKALESİNDEN YAPILAN ALINTI:

"Aslında, biz Kıbrıs Türkleriyle, Türkiye insanının hiçbir benzerliğimiz yoktur... Konuya bu açıdan bakarsak, bu horlama, aşağılama komplekslerinin bizleri hiç üzmesi gerektiğini görürüz.

Dörtüzyüzyıllık aşkın bir süre, Kıbrıs Türkünün çok farklı bir potada yoğrulduğunu ve Türkiye insanından apayrı bir yapı kazandığını anımsayalım. Dilimiz, müziğimiz, kültürümüz, sanatımız, yaşam biçimimizle çok farklı bir yapıydı bu... Bu nedenle elbette ki sanatımızın da müziğimizin de, hala bugün kendimize özgü olması gerekir. Türkiye insanının müziğine hiç benzemeyen bir müzik... Ve tabii ki Türkiye insanının yaptığı sanat, müzik tümüyle kendi kültürlerine özgüdür. Bizim ya da sanatçımızın hatası, bu farklılığımızı gözardı etmelerinden ya da bilmediklerinden kaynaklanır... Kıbrıs Türkü ile Türkiye insanının birbirlerine benzemediklerini anlasalar, ne birbirlerine kırlarlar, ne de ortada sorun kalır.

Ancak, 1950'lerden sonra, Kıbrıs Türkünün Türkiye ile yeniden ilişkiye girmesi ve kendi değerlerinin yerine Türkiye insanının değerine koymaya çalışmasıdır asıl hata. Öyle olunca da Türkiye insanı, Kıbrıs Türkünü kendinden küçük, aşağı görme kompleksine kapılmıştır doğal olarak... "Madem kendi değerlerin yok, ya da varsa bile benim değerlerimi yeg tutuyorsun, al sana." demek istiyorlar... Ve ensemizden keyif çatıyorlar... Mesele bundan ibarettir.

Sorun, yanlısı düzeltmekten geçer... Ya, kendi değerlerimize sahip çıkacağız, ya da üvey anayı ana yerine koyarak yanlışa devam edeceğiz.

Bir başka deyişle ve özette, bize ait olmayan bir kültürün çerçevesinde sanat yapmakta ısrar edersek, gülmeye değer kaçınılmazdır... O nedenle, üvey anayı (Türkiye'yi) bırakalım, kendi anamıza dönelim yine. Aslımıza yani..."

KAYNAK: YENİ ÇAĞ GAZETESİ 4/7/1994

Almanya Batı Trakya Türk Federasyonu'nda Yeni Nöbet Dönemi

Federasyon Genel Kurulu İngiltere Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği'nden bir heyet de katılarak Cafer Alioğlu'na bir plaket verdi.

Almanya Batı Trakya Türk Federasyonu'nun olağan yıllık Genel Kurul toplantısı 14 Mayıs 1994 Cumartesi günü Gissen'de yapıldı. Federasyonun kurucularından olan ve kuruluşundan bu yana başkanlığı yürüten Cafer Alioğlu emekliye ayrılması dolayısı ile adaylığını koymayarak göreve veda ederken geçen dönem ikinci başkanlık görevinde bulunan Mehmet Mehmet Federasyon Başkanlığına seçildi.

1988 yılından beri Almanya'da faaliyet gösteren ve 20 Batı Trakya Türk derneğini bünyesinde bulunduran

Almanya Batı Trakya Türk Federasyonu'nun 7. Olağan Kongresi Başkan Cafer Alioğlu'nun açış konuşması ile başladı. Daha sonra Divan Heyeti için aday gösterilen Nabi Hasan Efendi Divan Başkanlığına, Necmi Hasanoğlu ve Recep Molla Divan Sekreterliğine seçildi.

Yapılan saygı duruşundan sonra çalışmalarına başlayan Genel Kurul'da Cafer Alioğlu son dönem faaliyet raporunu okudu. 6. dönem olarak özellikle Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi nezdinde gerçekleştirilen girişimleri ve sonuçları üzerinde duran Alioğlu bu arada emekliye ayrılışı ve hanımının rahatsızlığı dolayısı ile yeni dönemde göreve talip olmayacağını açıkladı.

Cafer Alioğlu konuşmasında

Almanya Batı Trakya Türk Federasyonu olarak daima birlik ve beraberlik içinde Batı Trakya Müslüman Türk toplumunun gaspedilen haklarının iadesi için mücadele ettiklerini, yeni dönemde seçilecek yönetime de bu birliği bozmadan daha geliştirmeyi öğütledi. Alioğlu, "Federasyonu asla Yunan emellerine alet etmeyin" diyerek bitirdiği konuşmasından sonra salonda uzun süre ayakta alkışlandı.

İki yüz kişiyi aşkın delege ve davetlinin takip ettiği Kongre'de daha sonra Muhasebe ve Denetleme raporları okundu, Raporlar üzerinde söz alan konuşmacılardan sonra 6. dönem Federasyon Yönetim Kurulu oy birliği ile aklandı.

Daha sonra yeni dönem Yöne-

tim ve Denetim Kurullarının seçimine geçildi. Yönetim Kurulu üyeliği için 15 delege adaylığını koydu. 18 dernekten 162 delegenin oy kullandığı seçimlerde adaylar ve aldıkları oylar şöyle: Halit Habipoğlu (143), Muzaffer Nalbantoğlu (131), Ayhan Mustafa (128), Mehmet Mehmet (126), Kadir Ahmet (114), Hikmet Kalın (88), Hasan Hüseyin (86), Özkan Hüseyin (80), Ahmet Murat (78), Hüseyin Dede (77), Hayriye Manduk (50), Adem Hasanoğlu (37), Nazmi Mute Mahmut (34), İsmail Sadık (33), Aydın Ömeroğlu (33). Bu sıralamaya göre en çok oy alan 11 kişi 7. dönem Yönetim Kuruluna seçildi.

Bundan sonra yapılan seçimle Denetim Kuruluna ise Glesen Derneğinden Ahmet Bilaloğlu, Ramadan Ramadan ve Nazmi Hasanoğlu seçildiler.

Bu arada kuruluşundan beri almaya Batı Trakya Türk Federasyonu'nun Başkanlığını yapan Cafer Alioğlu'na Federasyon adına Mehmet Mehmet tarafından bir plaket verildi. Toplantıya Londra'dan katılan İngiltere Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği de Cafer Alioğlu'na bir plaket verdi. Dernek Yönetim Kurulu adına Genel Sekreter Mehmet İsmail Alioğlu'na plaketi verdikten sonra yaptığı kısa konuşmada kendisine Batı Trakya davasına yaptığı hizmetler dolayısı ile teşekkür etti.

Divan Başkanının Kongreyi kapatmasından sonra hemen toplanan Almanya Batı Trakya Türk Federasyonu'nun yeni Yönetim Kurulu kendi arasında görev bölümü yaptı. Yapılan görev bölümü şöyle: Mehmet Mehmet, Başkan; Muzaffer Nalbantoğlu, 2. Başkan; Halit Habipoğlu, Genel Sekreter; Hikmet Kalın, Kasadar; Kadir Ahmet, Teşkilat Kolu; Hasan Hüseyin, Yardımlaşma Kolu; Özkan Hüseyin, Üye; Ayhan Mustafa, Üye; Ahmet Murat, Üye; Hüseyin Dede, Üye; Hayriye Manduk, Üye;

Misafir, perverliği madde ile karşılanamayacak bir davranıştı. Dernek Başkanı Ramadan Ramadan ile eski başkan Ahmet Bilaloğlu'nun

dayanışma içindeki samimi faaliyetleri her Batı Trakyalıya örnek olacak nitelikte idi. Kendilerinden dernekçiliğin bir bayrak yarışı olduğunu öğrendik.

Federasyon Genel Kurulu'nun yapılacağı salona gittiğimizde ise bizleri göğsümüzü kabartacak bir manzara bekliyordu. Toplantının başlayacağı saat geldiğinde Almanya'nın muhtelif bölgelerinden gelen dernek mensupları ve misafirler salonu tıklım tıklım doldurmuştu. Toplantıya 450 km mesafeden bile gelen dernek mensuplarının bulunduğunu öğrendiğimizde böyle bir dayanışma ruhunun varlığı ile gurur duyduk.

Ekinin parası peşinde gurbete gelen hemşehrilerimizi böylesine bir araya toplayan derneklerimizi tebrik etmek bir insanlık borcudur. Bunun ötesinde aradaki kilometrelerce mesafeyi hiçe indirerek muhteşem bir birlik ve dayanışma ruhunu oluşturmuş Federasyonun çalışmaları ise düşmanlara bile şapka çıkartacak bir başarıdır. İnaniyoruz ki tarih bunun hakkını verecektir.

Özellikle kuruluşundan bu yana Federasyon'un başkanlığını yapan sayın Cafer Alioğlu'nun çalışmaları bu birliğin en önemli faktörlerinden birini oluşturuyor. Bu çalışmalar her

Batı Trakyalı Türk'e örnek olacak azim ve başarılarla dolu.

Bu arada hüznü ve sevinci birarada yaşatan bir olaya da tanık olduk. Hüzünlü olan, Federasyonla özdeşleşmiş sembol kişi Cafer Alioğlu'nun artık göreve talip olmayacağı içindi. İnaniyoruz ki olayların içinde pişmiş şahsiyeti ile Cafer Alioğlu her zaman gönüllerde yaşayacaktır.

Sevindirici olan ise yeni Federasyon başkanı sayın Mehmet Mehmet'in seçildiği görevi bir bayrak teslimi olarak kabul etmesidir. Bu heyecanı ve azmi ile Batı Trakya Müslüman Türk toplumunun verdiği yasal hakarata mücadelesinde tüm desteği arkasında bulacağına inaniyoruz. Ayrıca Federasyon yönetiminde bulunan gençlerin varlığı da gelecek açısından gurur ve umut verici.

İngiltere'de yaşayan Batı Trakyalı Türkler şimdiye kadar olduğu gibi bundan böyle de Avrupa'daki bu güçlü teşkilatımızın yasal mücadelesinde her türlü desteği verecek ve dayanışmasını sürdürecektir. Heyetimize göğüs kabartıcı ve gurur verici anlar yaşatan Almanya'daki Batı Trakya Türk Federasyonu'nun daha güçlü ve daha etkili olacağına inaniyoruz.

TÜRK DÜNYASINDAN HABERLER

DOĞU TÜRKİSTAN TÜRKLERİ DOĞU TÜRKİSTANLILAR BİRARAYA GELDİ

Doğu Türkistan Kültür Merkezi'nde Türkiye'de yaşamakta olan Doğu Türkistanlı Türkler biraraya geldi.

Toplantıda, Doğu Türkistan Türklerinin lideri İsa Yusuf Alptekin bir konuşma yaptı. Konuşmasında, Konya Selçuk Üniversitesi tarafından kendisine verilen Fahri Doktorluk ünvanından dolayı çok duygulandığını belirtti.

Alptekin: "Bizi Kızıl Çin karşısında sahipsiz bırakmadılar. Çin zulmüne dayanamayarak Türkiye'ye sığınmak mecburiyetinde kalan dindar ve soydaşlarımıza yalnızlık hissettirmeyen Türkiye Devletine ve Türk milletine minnettarız." dedi.

DOĞU TÜRKİSTAN YERALTI ZENGİNİ

Bağımsızlığın elde edemeyen, önemli Türk boylarından Uygurların yaşadığı Doğu Türkistan'ın çok zengin yeraltı kaynaklarına sahip olduğu bildiriliyor.

Yıllardır Çin emperyalizmi altında yaşayan Doğu Türkistan'da araştırma yapan Japon jeologlar, ülkenin çok zengin yeraltı kaynaklarına sahip olduğunu tesbit ettiler. Yapılan bu araştırmalara göre; Doğu Türkistan uranyum, platin, altın, gümüş, kömür ve petrol bakımından oldukça büyük bir potansiyele sahip bulunuyor.

TATARİSTAN TÜRKLERİ

Tataristan Yazarlar Birliği Başkanı Renat Muhammedi, yok edilme noktasına getirilen Tatar Türklerinin yeniden millî kimliğine kavuşmakta olduğunu söyledi.

Tatarların Rusya dahilinde ne gibi zorluklar içinde yaşadıklarını anlamının ancak onlar arasında yaşamakla mümkün olabileceğini belirten Muhammedi, bugün gelinen noktanın son derece memnuniyet verici bir durumda olduğunu kaydetti.

Gerek fikri, gerekse ameli plânda son yıllarda Türk-Tatar halkları arasında müşahede ettiği memnuniyet verici gelişmeleri anlatan Yazarlar Birliği Başkanı; "Artık en azından eksikliklerimizin farkındayız ve kendi meselelerimizi bizzat çözebilecek inanç ve güvene kavuştuk." dedi.

KIRIM TÜRKLERİ KIRIM TÜRKLERİNİN TEPREŞ GÜNÜ

Kırım Türklerinin ulusal Tepreş Günü, Haziran 1994 ayı içerisinde Kırklale'nin Keskin ilçesine bağlı Salubük Köyü'nde kutlandı. Kutlamaya başta İstanbul, Ankara, Çorum olmak üzere pekçok yöreden Kırım Türkü katıldı.

Kırım Türkleri her yıl ilkbaharın sonunda "Toprağın verimli, ürünün bereketli" olması için Tepreş adını verdikleri bir eğlenceli törende biraraya geliyorlar. Bu yılki Tepreş Kızılırmak kıyısındaydı. Kızılırmak'ın üzerini ve çevre dağları Kırım Türklerinin ulusal kahramanı Mustafa Cemil Kırmıoğlu'nun resimleri ve Kırım bayraklarıyla süsleyen Kırım Türkleri sık sık "Kaytardı"lar.

Kaytarma, Kırım Türklerinin en çok beğendikleri ulusal oyun. Çevresini çadırların süslediği bir alanda kutlanan Tepreşte, Cemiloğlu'nun hediye ettiği bir kalpakla, Kırım haritası açık arttırmada satıldı.

TÜRKMENİSTAN TÜRKLERİ YENİ DOĞALGAZ SAHASI

Türkmenistan'da yeni bir doğalgaz hasatı ortaya çıkarıldı.

Ulaşan haberlere göre, Türkmenistan'ın Doğu Karakum Çölü bölgesinde yapılan incelemeler olumlu sonuç verdi ve yeni bir doğalgaz sahası bulundu. Yıl sonuna kadar işletmeye açılacak hale getirilmesi planlanan yeni doğalgaz sahasında, yaklaşık beş milyar metreköplük doğalgaz rezervi olduğu tahmin ediliyor.

KAFKASYA TÜRKLERİ

"Kuban ve Adıgey Cumhuriyeti'nin Ulusal Kurtuluşu İçin Birleşik Cephe" adlı birlik, Adıgey ve Kuban Bölgesi temsilcilerinin katılımıyla Mayıs 1994 ayında ilk toplantısını yaptı.

Birliğin amacı; Kuzey Kafkasya'da yaşayan halklar arasında ilişkilerin geliştirilmesi ve bu halkları birleştiren tarihsel bağların güncel hale getirilerek, etnik anlaşmazlıkların çatışmalara dönüşmeden barışçı yollarla çözümünün sağlanmasıdır.

KUZEY KAFKASYA SOSYO-EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ KURULDU

Kuzey Kafkasya Cumhuriyetleri, Eyaletleri ve Bölgeleri Sosyo-Ekonomik İşbirliği Örgütü (KKSİÖ), Mayıs 1994'te Krasador'da toplandı. Toplantıya, Kuzey Kafkasya Cumhuriyetleri yöneticileri, Abhazya Parlamentosu sözcüsü Ardzinba, Kırım Başkanı Yuri Meşkov ve Güney Osetya Parlamentosu sözcüsü de katıldı. Toplantıya, Rusya Milliyetler ve Bölgesel Politikalar Bakanı Nikolay Yegerov başkanlık etti.

Toplantı sonucu, Kuban Bölgesi ile İnguşistan ve Kabardey Balkar Cumhuriyetleri arasında kültürel ve ekonomik işbirliği anlaşması imzalandı. Ayrıca, Kuzey Kafkasya ulaşım ağının geliştirilmesi, organize suçlara karşı işbirliği gibi konularda da anlaşma imzalandı. Kalmukya, Güney Osetya, Abhazya ve Kırım da birliğe katıldı. Yetkililer, Bulgaristan'ın da üye olmak için başvurduğunu söylediler. Örgütün ikinci toplantısı Vlâdikafkas'ta yapılacak ve enerji fiyatları görüşülecek.

RUSYA FEDERASYONU'NDAN "JENOSİT"İN KABULÜ İSTENDİ

Kafkas-Rus savaşlarının 21 Mayıs 1864 yılında Kafkasyalıların aleyhinde yenilgiyle sonuçlanması, en büyük insanlık facialarından biridir. 150 yıl süren savaşlar sonucu, çok ağır kayıplar veren Kafkasyalılar savaştan sonra dünyada eşi görülmemiş bir dramın içine itildiler. Ana-

yurtlarında birlikte yaşamının verdiği güç ve güvenceden mahrum kaldılar. Yüzbinlercesi sürgün yollarında ve sürgün yaşamında hayatlarını kaybetti.

Sürgün yaraları, kendileriyle vatanlarını, evlerini ve ekmeklerini paylaşma yüceliğini gösteren Türklerin yardımları ile sarılabildi. Türkiye'deki kardeşlerinin yardımını Kafkasyalılar hiçbir zaman unutmadı. Unutmadığı bir gerçek daha vardı, o da Kafkasya idi.

Kafkasya sürgününün 130. yılı münasebetiyle Dünya Çerkes Birliği ile Kuzey Kafkasya Cumhuriyetleri ve Krasnador Eyaleti yöneticileri Rusya Federasyonu Başkanı Boris Yeltsin'e çağrıda bulunarak, Kafkas sürgününün 130. yıldönümünde "Jenosit" ve "Sürgün"ün resmen kabul edilmesini talep ettiler.

Gerek Çarlık Rusya'sının, gerekse SSCB'nin mirasçısı olan Rusya Federasyonu, 1860-1944 yılları arasında kendi rızaları dışında, doğup büyüdüğü vatanlarından zoraki tehcir edilen, katliama tabi tutulan halkların "Jenosit"e tabi tutulduğunu kabul etmek durumundadır.

Jenositin kabulünü müteakip tehcirden zarar gören Kafkasyalı ve diğer topluluklara tazminat ödenmesi, evlerine dönmek isteyen muhaceretteki halklara gerekli yardım yapılması, Rusya Federasyonu yönetiminin "Vazgeçme Hakkı"nın bulunmadığı bir borcudur.

AZERBAYCAN TÜRKLERİ

Azerbaycan'da halen, Karabağ savaşı ve Ermenilerin zorunlu tehcire maruz bıraktığı yaklaşık 1.325.000 mülteci bulunmaktadır. Bunlardan 225.024'ü Ermenistan'dan mecburi göçe maruz bırakılanlardır.

Mültecilerden yalnızca 40 bin kişiye resmi Mülteci Belgesi dağıtılabilmiştir. Mülteci Belgesi sahibi olanlar, gıda ve diğer yardımlardan kolaylıkla yararlanabilmektedir. Diğerlerinin ise perişan durumda olduğu bildirilmektedir.

BAKÜ ZİRVESİ İSTANBUL'DA

Türk Cumhuriyetleri'nin her yıl bir kez yapılmasını öngördükleri Türk Zirvesi'nin, Türkiye dışındaki diğer ülkelerde düzenlenmesinde çeşitli sorunların çıkması üzerine Ankara harekete geçerek, sözkonusu zirvelerin organizatörlüğünü üstlendi.

Geçen yıl Bakü'de yapılması öngörülürken, diğer Türk Cumhuriyetleri'nin gönülsüz davranmaları nedeniyle zirvenin gerçekleşmemesi üzerine Türkiye, zirvenin İstanbul'da yapılmasını sağlamak üzere girişimlerini başlattı. Ankara, ilgili devletlere "Türk Cumhuriyetleri Zirvesi"nin bir süre İstanbul'da yapılmasını önerdi.

Konuyu, resmi ziyaret için Ankara'da bulunan Türkmenistan Cumhurbaşkanı Saparmurad Niyazov'a açan Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, diğer liderlerin de zirvenin İstanbul'da yapılmasına destek olacakları yönündeki inancını da dile getirdi.

TÜRKMENİSTAN TÜRKLERİ TÜRKMENİSTAN-TÜRKİYE DOSTLUĞU

Türkmenistan Cumhurbaşkanı Saparmurad Niyazov Türkmenbaşı, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in davetlisi olarak resmi bir ziyaret amacıyla Haziran 1994 ayında Ankara'ya geldi.

Basına bir açıklama yapan ve Türkiye ile Türkmenistan arasında ortak tarihten kaynaklanan derin ve güçlü özel bağların mevcut olduğuna dikkat çeken Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel: "Her ikisi de büyük Türk boyu Oğuzlardan gelen halklarımızın isminde Türk sıfatının yer alması, bu özel bağlarımızın en güzel simgesini oluşturmaktadır. Günümüzde yaklaşık 2.600 Türkmen öğrenci Türkiye'de burslu eğitim görmektedir.

Türkmenistan doğalgazının Türkiye üzerinden Avrupa'ya nakli gibi stratejik bir proje üzerinde diğer ilgili ülkeler ve firmalar ile birlikte çalışılmaktadır. Karşılıklı uçak seferleri, Türkiye'nin sağladığı ve tesis ettiği telekomünikasyon santrali sayesinde ülkelerimiz arasında gidiş-gelişler, haberleşme artmıştır. Daha bir çok alanda işbirliğimiz memnuniyet verici bir şekilde gelişmektedir," dedi.

Türkmenistan Cumhurbaşkanı Niyazov ve Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in sıcak karşılamasına teşekkür etti. Türklerle Türkmenistan'dan selâm getirdiklerini belirten Niyazov, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e Türkiye-Türkmenistan ilişkilerine iyimlikle yaklaştığı için memnuniyetlerini belirtti. Demirel'in sözlerini tümüyle desteklediklerini ifade eden Niyazov, Türkiye ile Türkmenistan arasında geçmişten gelen bağların kuvvetli olduğunu vurguladı.

BULGARİSTAN TÜRKLERİ

Bulgaristan'da Hak ve Özgürlükler Hareketi'nin yayını organı olarak faaliyet göstermekte olan Hak ve Özgürlükler Gazetesi, Bulgaristan'da yaşayan Türk soylu azınlığa yönelik yayınlar yapmaktadır.

Bulgaristan Hak ve Özgürlükler Gazetesi, 1994 yılının ilk beş ayında Hak ve Özgürlükler Hareketi üyelerinin Bulgaristan'ın asimilasyon politikalarına karşı haklarını elde etmek, sosyal, kültürel, dini, geleneksel kimliklerini korumak ve siyasi platformda söz sahibi olabilmek için yaptıkları çalışmalarını, azınlıkların karşılaştıkları sorunları, dış politikadaki gelişmeleri ve Türkiye ile Bulgaristan arasındaki ikili ilişkileri konu alan çeşitli haber ve makaleler yayınlamıştır.

AZERBAIJAN TÜRKÇESİ SÖZLÜĞÜ

Türk dil birliğinin sağlanmasında önemli mihenk taşlarından kabul edilen Azerbaycan Türkçesi'nin sözlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı'nca basımı sağlanarak Türk Dünyası kamuoyunun istifadesine sunuldu.

Türkiye-Türkmenistan hattı Oğuz Türkçesi'nin merkezi geçit noktasını oluşturan Azerbaycan Türkçesini, dilimize tekemmül etmiş sözlük halinde Azeri sahasının tanınmış isimlerinden araştırmacı-yazar Seyfettin Altaylı kazandırdı.

Geniş bir heyetin altından zor kalkabileceği çap ve içeriğe sahip iki cilt halindeki 1292 sayfalık sözlük için yazarmı ve basımını gerçekleştiren Milli Eğitim Bakanlığı'na kutluyorum.

R.A.HACALOĞLU

STRASBURG MAHKEMESİ 1 TEMMUZ'DA

Batı Trakya Türk toplumu lideri Dr. Sadık Ahmet, 5 Kasım 1989 seçimleri öncesinde yayınladığı ve topluluğumuzdan "Türk" diye bahseden bildirisi için İbrahim Şerif ile yargılanmış ve hapis cezasına çarptırılmışlardı.

Daha sonra bu ceza İstinaf Mahkemesi tarafından paraya çevrilmiş fakat Dr. Sadık Ahmet kararının bozulması için Yargıtay'da dava açmıştı. Söz konusu mahkemenin de kararı Batı Trakya'da Türk olmadığını tescil eder nitelikte idliç hukuk yollarını böylece tüketen Dr. Sadık Ahmet Avrupa Mahkemesine başvurdu.

Temmuz 1991 tarihinde açılan Avrupa Mahkemesindeki davanın 1 Temmuz 1994 tarihinde görüşüleceği açıklandı.

Batı Trakya Türk toplumunun milli kimliğini inkâr eden Yunan yönetiminde tedirginlik yaratan davanın, Avrupa Birliğinin milli azınlıklar hususundaki tavrını belirlemesi açısından da önem taşıdığı belirtildi.

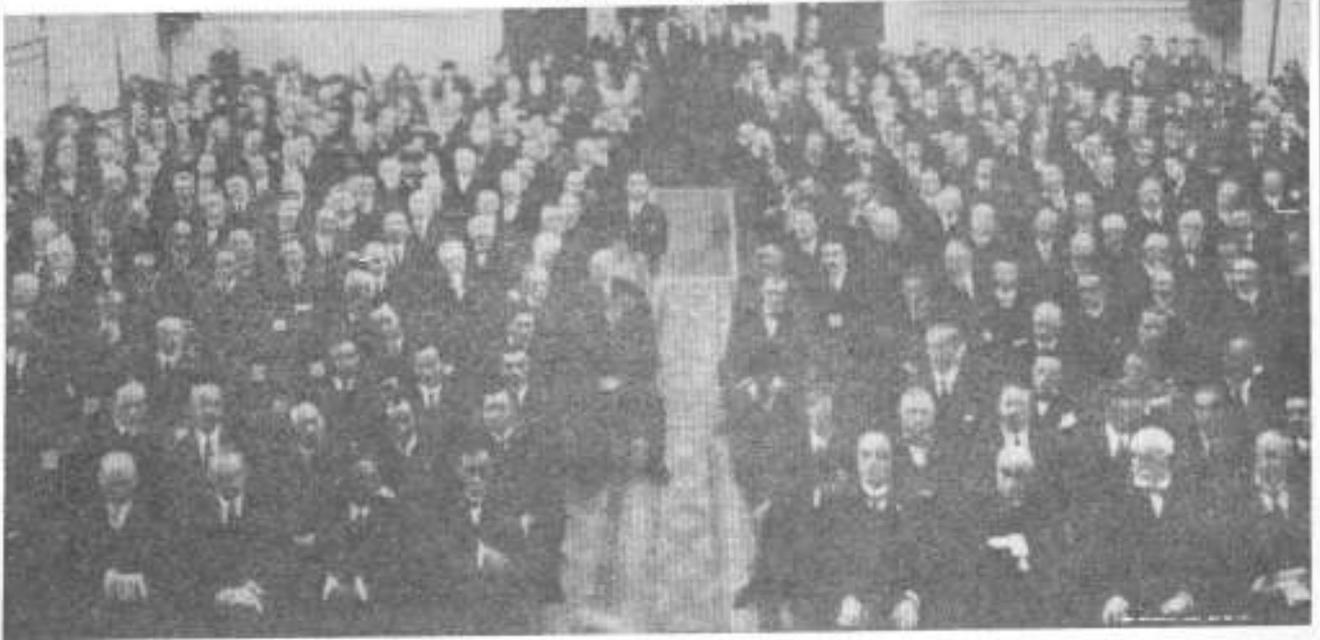
EĞİTİM KISITLAMALARI

* Yunanistan Yönetimi tarafından, Batı Trakya Türk azınlığının eğitimine getirilen kısıtlamalar devam etmektedir. Geçen dönemde olduğu gibi 1994-1995 eğitim döneminde de azınlık ortaokullarına kaydedilecek öğrenciler kura ile tesbit edilmiştir.

Haziran 1994 ayında yapılan kura çekiminde Gümülcine'den müracaat eden 115 öğrenciden yetmişine, İskeçe'den ise 72 öğrenciden kırkına kayıt hakkı tanınmıştır.

LOZAN ANDLAŞMASI'NDA BATI TRAKYA TÜRKLERİ, AZINLIKLAR VE YUNANLILAR'IN İHLALLERİ

Yazan : Dr. H. Emin Sezer
(Tarih Doktoru)

Lozan Andlaşması imzalanıp yürürlüğe gireli 70 yıl geçti. Bu uzun zaman dilimi içinde pek çok ihlaller oldu. Yunan hükümeti her vesile ile kendi devletinin korumasına bırakılan Türk toplumunu rahatsız etmiştir. Her türlü insanlık dışı ve kanunsuz hareketlerle Batı Trakya Türklerini göçe zorlamış, asimilasyona tabi tutmuştur. Biz bu yazımızda Lozan Andlaşmasında yer alan mütekabiliyet esaslarını, Batı Trakya Türklerinin haklarını ve azınlık meselelerini inceleyeceğiz.

Lozan Andlaşmasının Üçüncü Fesil Ekalliyetlerin Himayesi başlığı altında 37 ilâ 45 olmak üzere dokuz madde halinde Türkiye'deki azınlıklar ve buna karşılık Yunanistan'daki azınlık hukukunun neler olduğu ve bu hakların nasıl korunacağı ve her iki devletin ve bu arada andlaşma

imza koyan devletlerin tadilat tekliflerine ait hususlar ayrıntısıyla hükme bağlanmıştır.

Azınlık haklarının maddeler halinde teklifinde 45. madde hükmünü her madde sonunda tekrar etmek suretiyle Yunanlıların da Batı Trakya'daki Türklerin kendi tehasna tanıdığı haklardan eşit istifade ettirmekten sorumluluğu olduğunu izah etmek için uzun uzun açıklamaya lüzum kalmayacaktır.

Lozan andlaşmasının bu maddelerinde belirtilen hususlar, uyulması mecburi hükümlerdir. Yunanlıların bu hükümlere riayet etmediğini ve Türk azınlığına vatandaşlık hakları tanımak şöyle dursun devamlı baskı yapmak suretiyle andlaşma hükümlerini tek tarafî ihlâl etmektedirler. Aşağıda yapılan açıklamalarda bu idialarımızın hukukî nedenleri bulu-

nacaktır.

Madde 37 de:

"Türkiye 38 den 44 de kadar olan maddelerde musarrah ahkâmın kavanini asliye şeklinde tanınması ve hiçbir kanun hiçbir nizam ve hiçbir muameleyi resmîyenin bu ahkâma münafi veya muarız olmaması ve hiçbir kanun hiçbir nizam ve hiçbir muameleyi resmîyenin ahkâmı mezkûreye ihtirazı tefevvuk etmemesini taahhüt eder."

Demek suretiyle Türkiye için bir taahhüt olduğu hükmüne bağlarken.

45 Maddede de

"İş bu fesil ahkâmı ile Türkiye'nin gayrimüslim ekalliyetleri hakkında tanınan bu hukuk, Yunanistan tarafından dahi kendi arazisinde bulunan müslüman ekalliyet hakkında tanınmıştır."

Türkiye ile Yunanistanın sorum-

luluğunda kesin olarak ifade edilmiştir. Binaenaleyh maddelerin açıklanmasında maddelerde geçen "Türkiye ve Türkiye Hükümeti" deyimi yerine "Yunanistan veya Yunan Hükümeti" deyimi konularak Yunanlıların Lozan andlaşması ile yüklenmeleri sorumluluğu açıklamak mümkündür.

Madde 38 de

"Türkiye hükümeti, tevellüt, milliyet, insan, ırk veya din tefrik etmeksizin Türkiye ahalisinin kâffesine hayat ve hürriyetlerince himaye-i tamme ve kâmile bahşetmeyi taahhüt eder.

Türkiyenin bütün ahalisi nizamı âin ve adabı umumiye ile gayri kabili telif olmayan her din, mezhep veya itikadın gerek umumi ve gerek hususî surette serbesti icrası, icarıs hakkına malik olacaklardır. Gayri müslüm ekalliyetler bütün Türk tebasına tatbik edilen ve Türkiye hükümeti tarafından müdafai milliye veya intizamı âminin muhafazası için memleketin her tarafında veya bir kısmında ittihaz edilen tedabir mahfuz kalmak şartıyla, serbesti seyri-rüsefer ve hicretten tamamiyle istifade edeceklerdir" denmektedir.

Şu halde 45. maddede hüküm ile de Yunanistan hükümeti de tevallüt, milliyet, lisan ırk ve din tefrik etmeksizin Batı Trakya Türkünün hayat ve hürriyetini vermeyi bu hürriyetleri tanımayı ve bu hürriyetleri korumaya taahhüt etmektedir.

Halbuki bu hürriyetleri vermek, tanımak veya korumak değil, bu hürriyetlerden mahrum etmek ve bu hürriyetleri yoketmek için Yunan hükümetleri her hile ve çareye başvurmuşlardır.

Meselâ, Türk toplumunu parçalamak için evvelâ Türk-Pomak, sonra inkılâpçı-Şeriatçı, daha sonra da Türk-Müslüman diye bölme çabaları göstermiş, şimdi de Müslüman-azınlık tabirlerini kullanmak suretiyle başka bir plânlı baskı ve sindirme yolunu denemektedir.

LOZAN ANDLAŞMASI VE YUNANLILAR'IN İHLALERİ

Mütekabiliyet esasına göre Yunanlıların tatbikatına karşılık aynı uygulamayı yapmayan Türk hükümeti Rumlara azınlık muamelesi şöyle dursun Türk vatandaşlığı muamelesi yapmıştır ve halen de yapmaktadır.

Türkiye hükümetleri andlaşmalara saygılı ve bağlı kalarak Yunan tebaalı Rumları dahi geniş ticaret ve sanat imkânları tanımış Rumların vatandaşlıkları hak ve hürriyetlerinden hiçbir indirim ve kısıtlama yapmamış ve Rum vatandaşlar Türkiye-mizin iktisadi, ticari ihlalat ve ihracat da şirketlerin temsilcilik ve mümessillikleri taahhüt nakliye ve sanayisinde Türklere daha fazla hak sibihi olmuşlardır. Şu halde bu hürriyetlerin Batı Trakyadaki Türklere için de aynen uygulanması açıklanan

maddede hükümdedir?

Madde 39'da:

"Gayri müslim ekalliyetlilere mensup Türk tebaası müslümanların istifade ettikleri aynı hukuku medeniye ve siyasiyeden istifade edeceklerdir.

Türkiyenin bütün ahalisi din tefrik edilmeksizin kanun nazarında müsavi olacaklardır.

Din itikat veya mezhep farkı hiçbir Türk tebasının hukuku medeniye ve siyasiyeden istifadesine ve bilhassa hidamatı umumiyeye kabulüne memuriyete ve meratibe nailiyetince veya muhtelif mesaliki ve sanayii icra etmesine bir mania teşkil etmeyecektir.

Herhangi Türkiye tebasının gerek münasebeti hususiye veya ticariyede, gerek din matbuat veya her nevi neyriyat hususunda ve gerek içtimai umumiyede herhangi bir lisanı serbestçe istimal etmesine karşı hiçbir kayıt vazedilmeyecektir.

Lisanı resmî mevcut olmakla beraber Türkçeden gayri lisan ile mütekellim bulunan Türk tebasına mahakim huzurunda kendi lisaneları şifahi surette istimal edebilmeleri zımında teshilatı münasebe ibraz olunacaktır" denmektedir.

Bu hükümlere Türkiye hükümetleri harfiyen riayet etmişlerdir. Fakat Yunan hükümetleri Batı Trakya Türküne daima hukuk dışı ve andlaşma hükümlerine aykırı davranmıştır. Seçme ve seçilme işlerine cemaat ve müftülük idarelerine el konulmuştur. Bu müesseselere Yunan hükümetince tayinler yapılmaktadır.

Türkler evlerinde dahi takip edilerek karakollarda ve mahkemelerde baskı yapmak suretiyle ayrı muameleye tabi tutulmaktadırlar.

Batı Trakya Türk azınlığının özel müesseseleri olan Türk ilkokullarında Türkiyeden mezun öğretmen okulu gençler haklarında sözde tabkikat yapılıyor nedeniyle dörtte üçünden fazlası boşa gezmekte ve tayinleri yapılmamaktadır.

Türklere serbest çalışıp meslek-

lerini icra etmeye imkân verilme-
mektedir. Her çeşit neşriyat devamlı
baskı altında olduğu gibi Türk Lisanı-
nın öğretmenler dahi umumî yerlerde
konuşmaları tehditlerle yasaklan-
maktadır.

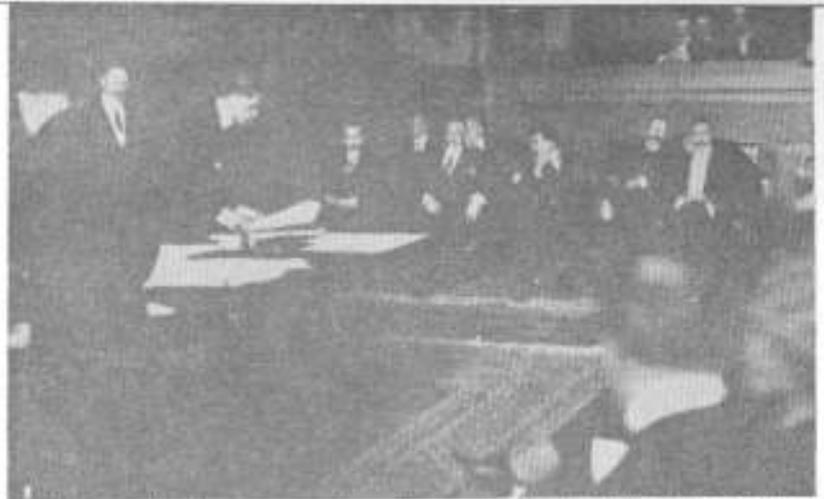
Dini hususta ise Türklere girin
görünmek için sadece din öğrenimi
yapan medrese tahsilini destekleme
çabası gösterirler. Zira medrese me-
zunları sadece dinî vecibeleri yerine
getiren kişiler olacağından onlardan
emin olduklarını belirtmek isterler.
Nitekim medresede sadece Kur'an
dili okutulur. Mezun olan medrese
mezunu da talebesine sadece eski
Türkçe ve Kur'an dilini öğretebil-
mektedir. Bu bakımdan medrese me-
zunu hocalarla aydın öğretmenlerin
araları daima açık olmasını sağlayan
Yunanlılar Türklerin aydın kişi ola-
rak Türk kültürü ile yetişmesini ve
serbest meslek ve büyük sanayi faa-
liyetlerini daima engellerler. Bu hu-
kuk dışı baskıların hiçbiri Türkiye-
mizde Rum azınlığına reva görülme-
miştir.

Madde 40 ta

"Gayri müslim ekalliyetlere
mensup olan Türk tebaası hukuken
ve fiilen diğer Türk tebaaya tatbik
edilen aynı muamele ve aynı tem-
nattan müstefit olacaklar ve hılbassa
nasıcafları kendilerine ait olmak üze-
re her türlü müessesatı ayrıye diniye
veya içtimaiyeyi her türlü mektep
vesair müessesatı talim ve terbiyeyi
tesis, idare ve murakebe etmek ve
buralarda kendi lisanlarını serbestçe
istimal ve âyini dinilerini serbestçe
icra etmek hususlarında müsavi bir
hakka malik bulunacaklardır." den-
mektedir

40. maddede zikredilen "Her
türü mektep vesair müessesatı ve
terbiyeyi tesis idare ve murakebe et-
mek bu andlaşmaya göre azınlıkların
en tabii hakkıdır. Buna göre Batı
Trakya Türk okullarının durumu
şöyledir:

Türk okullarına öğretmen tayini
andlaşmaya göre cemaat ve köy en-
câmen heyetine verildiği halde bu

hak devlet iradesiyle tamamen alın-
mış ve rum müfettişlerin valilerin ve
emniyetin eline verilmiştir. Muraka-
bede ise valinin yapmış olduğu bir
müdür tayini rahatlıkla azınlık okulu
müfettişi İskeçe merkez Türk ilko-
kulunda 20 öğretmen önünde yırtıp
müdürü kapı dışarı atmış ve yerine
geçici müdür olarak bir Rum öğret-
men tayin etmiştir. Bu yıllardır süre-
gelen haksız bir tasarrufların en mü-
şahhas bir örneğidir. Gümülcinede
mukim İstanbul Üniversitesi Hukuk
fakültesi mezunu Menelaos Minaidis
emekli olduğu halde Batı Trakya'da
Türk okulları ve öğretmen tayinleri
hakkında mutlak söz sahibidir. Batı
Trakya Türk okullarından mezun o-
lanlar Yunancadan kasten başarısız
duruma düşürüldükleri için orta ve
yüksek tahsil yapabilmeye olanakları
böylece önlenmektedir

Türkiye hükümeti bu madde
hükümüne harfiyen riayet ettiği halde,
Yunanlılar Batı Trakya Türk azınlığı
sosyal kültürel eğitim ve ticarî faa-
liyetleri yönünden daima baskı ve
kontrol altında tutulmakta ve hakları
olan her türlü faaliyetlerine mani
olunmaktadır.

Batı Trakya Türk vakıf gayri-
menkulleri kasten istimlake tabii tu-
tılmakta Türk idarelerinde olan
mülkler eritilmektedir.

Batı Trakya Türklüğünün kendi
idaresinde olması icap eden çocuk
yuvalarına alınan 2-6 yaş arasındaki
küçük Türk çocuklarına özel surette
yetiştirilen Rum mürebbiyeler vası-

asıyla beyin yıkama ameliyesi ya-
pılmakta ve bu körpe dimağlar bu
suretle Rumlaştırılmaya çalışılmak-
tadır. Evvelâ dağ köylerinde açılan
bu çocuk kreşleri şimdi de ova köy-
lerinde de açılmak suretiyle tama-
miyle Yunanlaştırma ameliyesi
hızlandırılmıştır.

Zira bu kreşlerde Türk eğitici
bulundurulmadığına ve Türkçe hiç-
bir programa yer verilmediğine göre
Yunanlıların gerçek emellerinin ne
olduğu açık ve seçik, su götürmez
bir hakikat olarak ortaya çıkmakta-
dır.

Yunanlılar Türk cemaat idarele-
rine baskılar yapmakta cemaat idare
ve seçimlerini kaldırmakta istediği
kişileri tayin etmektedir. Bu haksız
işlemlerin idarenin tabii sonucu gibi
gösterilmesi ise de bu haksız fiil ve
işlem Lozan andlaşması hükümleri-
ne tamamen aykırı bir tasarruftur.

Madde 41 de

"Tedrisatı umumiye bu hususda,
Türkiye hükümeti gayri müslim te-
baanın mühim bir nispet dahilinde
mütemekkin oldukları şehirler ve ka-
zalarda bu Türk tebaasının çocukları-
nın iptidai mekteplerde kendi lisan-
ları ile tahsil etmeleri ile tahsil etme-
lerini temin zammında teshilatı mü-
nasebe ibraz edecektir. Bu hüküm
Türkiye hükümetinin mezkûr mek-
teplerde Türk lisanının tedrisini
mechuri kılmasına mani olmayacaktır.

Gayri müslim ekalliyetlere men-
sup Türk tebaasının mühim nispette

mevcut oldukları şehirlerde veya kazalarda devlet bütçesi belediye veya sair bütçeler tarafından terbiye din veya emri hayır maksadıyla vâridatı umumiyeden tahsis edilecek mebalîğden istifade ve tahsisat ifrazı hususunda mezkur ekalliyetler âdilâne bir sûrette hissement olacaktır.

Mebalîği mezkûre alâkadar müessesatın sahibi selâhiyet mümessilleri de tavsiye edilecektir." denmektedir.

Türkiye hükümetleri bu madde hükmüne harfiyen riayet ettikleri halde Yunanlılar sinsi ve maksatlı bir politika izliyerek bu madde hükmünü diama Türklere karşı bir grup yaratmanın teşvikçisi olmuşlardır. Medreselere tamamen el atarak buradan yetişenleri sadece dini vazife ifa eden kişiler olarak yetiştirmek için maddi ve manevi destekte bulunmaktadır. Diğer taraftan da dine bağlı bulunan kişileri din aleyhtarları gibi göstermek suretiyle yekpare olan bir cemaatı ve Batı Trakya Türklüğünü ikiye bölmek suretiyle daima mücadele halinde olmalarını sağlamışlardır. Bu mücadele birçok zamanlar iki görüşü savunan gazetelerde devam ettirilerek Türk toplumunun davası haline getirilmektedir.

Yunanlılar kendi çıkarları için medrese tahsilini desteklerken Türk dilî tedrisatı yapan her okulun karşı-

sına dikilmektedirler.

Uzun vadeli olarak ele aldıkları Rumlaştırma faaliyetlerinde muvafak olmalarını Türklere Türkçe tedrisattan ve Türk yayımlarını takipten Türk milliyetçiliğinden Atatürk inkilâplarından koparmakla mümkün olacağına inandıklarından kontrolleri altında medreselerin açılmasını kabul etmektedirler. Muhakkak ki İslâmiyeti bu kadar seven Yunanlılar İmam Hatip okullarını rahat bırakmayacaktır. Batı Trakya'da İmam Hatip okullarının açılması teşebbüsüne geçilir geçilmez Yunanlıların maskesi düşecektir. Fakat Türk azınlığına bu hak Lozan andlaşmasıyla tanındığına göre Yunanlıların bunu normal karşılamaları gerekir. Kaldı ki Selânikte Yüksek İslâm Pedagoji Entitüsü açıldığına göre İmam Hatip okullarından mezun olanların da bu yüksek okula imtihansız girmeleri medrese mezunlarında olduğu gibi kabul edilecek midir?

Bu husus da Türkçe tedrisatı kontrol altında tutan genel müfettişliğin daimi ve sistemli baskısına bağlıdır.

"Türkiye Hükümeti gayri müslim ekalliyetlerin hukuku aile ve ahlâkî şahsiyetleri bahsinde bu mealini mezkur ekalliyetlerin örf ve âdetlerince hal ve fasıl edilmesine müsait her türlü ahlâk vazına muvafak eder.

İş bu ahkâm Türkiye hükümeti ile alâkadar ekalliyetlerden her birini müsavi miktarda mümessillerinden mürekkep hususî komisyonlar tarafından tanzim olunacaktır. İhtilâf vukunda Türkiye hükümeti ile Cemiyeti Akvam Meclisi bilittifak Avrupa hukukunun asarı meyânında mün-tehap bir hakem alâhakem tayin edeceklerdir.

Türkiye hükümeti mezkur ekalliyetlere ait kiliselere havralara mezarlıklara ve sair müessesatı diniyye her türlü himayeyi bahşeylemeyi taahhüt eder. Aynı ekalliyetlerde de Türkiye'de mevcut olan evkafına ve müessesatı diniyye ve hayriyelerine her türlü teshilat ve müsaadat ita olunacak ve Türkiye hükümeti yeni müessesatı diniyye ve hayriye ihdası için bu kabil sair müessesatı hususiyeye temin edilmiş olan teshilatı lâzmeden hiçbirini dirîğ etmeyecektir" denmektedir.

Türkiye Azınlık haklarını korudu:

Türkiye hükümeti madde metninde belirtilen azınlık haklarını koruduğu ve hiçbir müdahalede bulunmadığı halde Yunan hükümeti Türk vakıflarını sebepsiz istimlak etmiştir. Türk müftüleri kral ve kral naibi marifetiyle onaylanır gerekçesiyle istedikleri kişileri tayin etmişlerdir. Bu suretle hiçbir zaman müftülüklere ehil olan din adamlarının kendi aralarında seçim yoluyla atama hakkını tanımamışlardır. İstanbulda son olarak yapılan patrik seçimi de mütekalibiyet esaslarına göre Batı Trakya'da Türk müftülerinin seçimi ile vazifeye atanmalarını icap ettirir.

Madde 43 de

"Gayri müslim ekalliyetlere mensup Türk tebaası ahkâmı itikadiyelerine mugayir veya dini ayinlerini gerektiren herhangi bir muamelenin ifasına mecbur tutulmayacakları gibi hafta tatilleri gününde mahkemelerde ispatı vücut etmekten veya herhangi bir muameleyi kanuniye icrasından istinkâf ettiklerinden dolayı

bu'nların hiçbir hakkı sakat olmayacaktır.

Maamafih bu hüküm mezkur Türk tebaasını intizamı ammenin muhafazası için diğer herhangi Türk tebaasına tahmil edilen mecburiyetlerden azade kılmıyacaktır" denmektedir.

Bu madde metnine uygun olarak Türkiyemizde azınlıklara Türk vatandaşlığı esaslarından her türlü hukuki haktan istifadeleri sağlanırken dini ayinlerinde de aynı şekilde serbest oldukları ihtilâfsızdır.

Türklerin dini inançları:

Yunan hükümeti Türklerin dini inançlarını istismar etmekte ehliyet-siz kişilerin vazife yapmasını teşvik etmekte camilerde hoparlörle ezan okunmasına baskı yapmak suretiyle mani olmakta defin işlerinde kullanılmak üzere hilal işaretli alemlî cenaze arabası teşkilatlarının Türkler tarafından kurulmasını engellemekte Türklerin içine kapanık bir cemiyet ve kolayca eritilebilecek bir topluluk olarak kalması için her türlü baskıyı yapmaktadırlar.

Madde 44 te

"Türkiye işbu faslın yukarıda maddelerinin Türkiyenin gayri müslim ekalliyetlere taalluk ettiği mer-tebede mezkur maddeler ahkâmın beynelmilel menfaati haiz taahhüdât teşkil etmelerini ve Cemiyeti Akvam Meclisinin ekseriyetinin muvafakati olmaksızın tadil edilmeyecektir. Britanya imparatorluğu, Fransa, İtalya ve Japonya Cemiyeti akvam meclisi ekseriyeti tarafından işbu mevât hakkında usulü dairesinde kabul edilecek olan her türlü tadilâtı reddetmeyi muahedei hazıra ile tahhüt eylerler.

Türkiye, Cemiyeti Akvam meclis azasından her birinin bu taahhüdattan her hangi birine karşı vukubulan tecavüzü veya tecavüz haddini meclisin nazarı dikkatine arza selâhiyettar olacağını ve meclisin icabı hale göre münasip ve müessir telâkki edilecek bir sureti hareket itihâz ve talimat ita edebileceğini ka-

bul eder.

Bundan başka Türkiye işbu maddelere mütedair hukuki veya fiili mesailde Türkiye hükümeti ile vazii-imza diğer devletlerden herhangi biri veya Cemiyeti Akvam Meclisi azasından herhangi diğer bir devlet beyninde ihtilâfî elkâr vukuu geldiği takdirde işbu ihtilâfın, Cemiyeti Akvam ahitnamesinin 14. maddesi mevadına nazaran beynelmilel mahiyeti haiz bir ihtilâf gibi telâkki edilmesini kabul eder. Türkiye hükümeti bu kabilden olan herhangi ihtilâfın diğer taraf talep ettiği takdirde beynelmilel Adalet Mahkemesi Daimesine tevdiini kabul eder.. Mahkemei Daimenin kararı kabili istinaf olmayıp Cemiyeti Akvam, ahitnamesinin onüçüncü maddesi mucibince verilmiş bir kararın kuvvet ve hükmünün aynı haiz olacaktır" denmektedir.

Bu madde hükmüne göre Yunanistan hükümeti azınlık hakları için taahhüdatta bulunduğu azınlık haklarını Cemiyeti Akvam kefaleti altında olduğunu kabul ettiği halde Türk azınlığına hiçbir hak tanımamıştır.

Eğitim, öğretim, talebe, okul, öğretmen, Türkçe gazete, kitap neşriyatı, cemaat idaresi, müftülükler, dini tedrisat, Türk vakıfları, sanat, ticaret, ithalât, ihracat, sanat, doktor, avukat, mühendis, simsar, mali müşavir, nakliye, kredi ve en sonunda gayrimenkul alma yasağı da konulmak suretiyle bütün bu haklar Türk

azınlığı için sınırlı veya hiç yoktur ve tanımaması için her fırsatı ganimet saymışlardır.

Batı Trakya Türklüğünün Batı Trakya'daki durumu bir faciadır. Yunan milletperver idarecileri, Türkleri uzun vadeli politikaları ile evvelâ eğitim, sanayi ve ticari engellemelerden başlayarak bilâhare Atatürk inkılabını aleyhtarlığını, medreseleri, eski Türkçe tedrisatı teşvikle devam etmiş, halen de devam etmektedir. Tamamen toprağa bağlı (kılan) ziraatçı olan Batı Trakya Türküne bir de toprak ve mülk alma yasağı koyarak elde mevcut gayrimenkullerinin tamamen miras yolu ile parçalanmasını ve bu yerlerin hiçbirini yaramaz hale getirmek suretiyle Rumlara satışını ve Türklerin kaçmasını kolaylaştırmaktadırlar.

İşte, dünyanın kendine hayran olduğu, bütün kilise şebekesi ve klâsikleriyle Yunan propagandası yapan ve daima Türk'ün aleyhine bulunan yüzbinlerce Türk'ü dostluklar çerçevesinde eriten Yunanlılar'a, andlaşmalara imza koyan devlet olarak bakmak ve inanmak kabil olmaz.

Madde 45 te

"İşbu fasıl ahkâmı ile Türkiye'nin gayri müslim ekalliyetleri hakkında tanınan hukuk, Yunanistan tarafından dahî kendi arazisinde bulunan müslüman ekalliyet hakkında tanınmıştır" denmektedir.

Binaenaleyh 37 ilâ 44. maddelerde belirtilen hususlar Yunan hükümeti için de taahhüddür. Andlaşmaya aykırı olan davranışlarının hesabını vermek mecburiyetinde oldukları gibi Türklerin haklarını teslim etme de mecburdurlar.

Yunanlılar'ın andlaşmalara saygısızlığını Kıbrıstaki Makarios'un tutumundan da anlamak mümkündür. Yunanlılar için andlaşma, eritme politikalarını tatbik için zaman kazanmaktan ibarettir.

Eğer Yunanlılar samimi iseler ve andlaşmalara saygılı iseler derhal ve eksiksiz olarak Batı Trakyalı Türklerle İstanbul'da yaşayan rumların yaşantılarını behemahal tanımalıdırlar. Böyle bir hukuku Türklerle yetmiş senedir tanımadıklarına göre bundan sonra da tanıyacıklarına tek bir Batı Trakyalı fert inanamaz. Bu sebeple Batı Trakyada yaşayan Türkler geleceklelerinden endişe etmektedirler.

Batı Trakya Türküne Sistemli Yunan BASKILARI

Batı Trakya taşı toprağı insan ve tarihi eserleriyle bir yavru vatan hatta güzel Anadolumuzun Avrupa'da koparılmış bir parçası gibidir.

Yüzyıllarca Edirne vilâyetine bağlı olarak Türkün idaresinde olan bu vatan parçası bir talihsizlik eseri olarak Lozan andlaşması ile megalo idea peşinden koğan Yunanlılara teslim edilmiştir.

Ancak 24 Temmuz 1923 tarihinde imza edilen Lozan Andlaşmasının 1. kısım 3. fasıl altında sorulanan sekiz maddede yani 37. ilâ 44. maddelerde sorulanan azınlık haklarının neler olduğu ve bu hakları tarafların nasıl tatbik edeceği, ihlâl ettikleri takdirde azınlık haklarının, hak arama mercileri sarıh olarak belirtilerek hükme bağlanmıştır.

Andlaşmanın 1. kısım 3. fasılda son madde olan 45. maddesinde "İşbu fasıl ahkâmı ile Türkiyenin gayri

müslüm ekalliyetleri hakkında tamın hakak Yunanistan tarafından dahi kendi arazisinde bulunan müslüman ekalliyet hakkında tanınmıştır" denmektedir. Fakat Yunanlılar andlaşmanın Türk azınlığı için kendilerine yüklediği mesuliyeti ve Türk Yunan dostluğunu dahi hiçe sayarak Batı Trakya Türküne hiçbir hak tanımadıklarıdır. Birçok Yunan hükümeti iktidara gelip gitmiş veya seçimle değiştirilmiş fakat Yunanlıların Batı Trakya Türklüğünü yoketme politikaları değişmemiştir. Büyük Yunanistan kurma hayalleri ile Anadolu içine gelip perişan oldukları ve Marmara ve Ege denizinde balıklara yem olan ordularının açılarını sayısı 325.000 olan Batı Trakya Türkünden çıkarmak cesaretini göstermişlerdir. Batı Trakya Türkünün andlaşmalara göre tanınan hakları verilmemiştir. Ezilmek istenmiştir, yokedilmek istenmiştir hak arama kapıları kapatılmış dışla ve Türkiye ile temastarı kesilmiş kırk yıl gibi yarım asra yakın bir zaman Batı Trakya'da Türk Kültürü ilkökul seviyesinde ve daimi kontrol altında tutulmuş, aydın öğretmen kitlesi harındırılmamış yetişmesine inkân bırakılmamış buna karşılık maksadı olarak ve Batı Trakya Türklüğünün saf ve temiz dini duygularını istismar ederek ve kontrollü bir şekilde medrese tahsilini destekleyerek Atatürk inkilâplarına karşı ve Türklüğü bölücü bir sınıf yaratma çabasına girişmişlerdir.

Bütün bu haksızlıklar, ayrımlar,

baskılar, sindirmeler, ilgisiz ve sadece Lozan Andlaşmasıyla harpten mağlup çıkan ve Türkün izi silinmez tokatını yiyen Yunanlılarla başbaşa bırakılan Batı Trakya Türklüğünü yaşama döndürmüş, ancak anavatan, büyük Atatürk ve onun büyük ve ölmez inkilâplarına bağlılıklarını kamçılamış, gelecekte emin olamayacaklarını düşünmelerine fırsat bulmuşlardır.

Bu umumî açıklamadan sonra Batı Trakya Türklüğünün Yunanlıların elinde nasıl ve hangi usullerle kar gibi eritildiğini kısaca izah edecek olursak devlet olarak hiçbir şekilde Türk dostu olmadıklarını ve olamayacaklarını andlaşmalara imza koydukları halde tatbik etmedikleri hatta bu andlaşmaları bilhassa kendi çıkarlarına göre ihlâl ettiklerini daha sarıh olarak belirtmiş oluruz.

Çeşitli kaynakara göre 1920'de Batı Trakyada 325.000 Türk mevcut olup Yunanlılar sayım esnasında bu nüfus yekununu noksan göstermişler sıhhatli bir rakam vermekten çekinmişlerdir.

Bugün Batı Trakyada 125.000 civarında Türk yaşamaktadır.

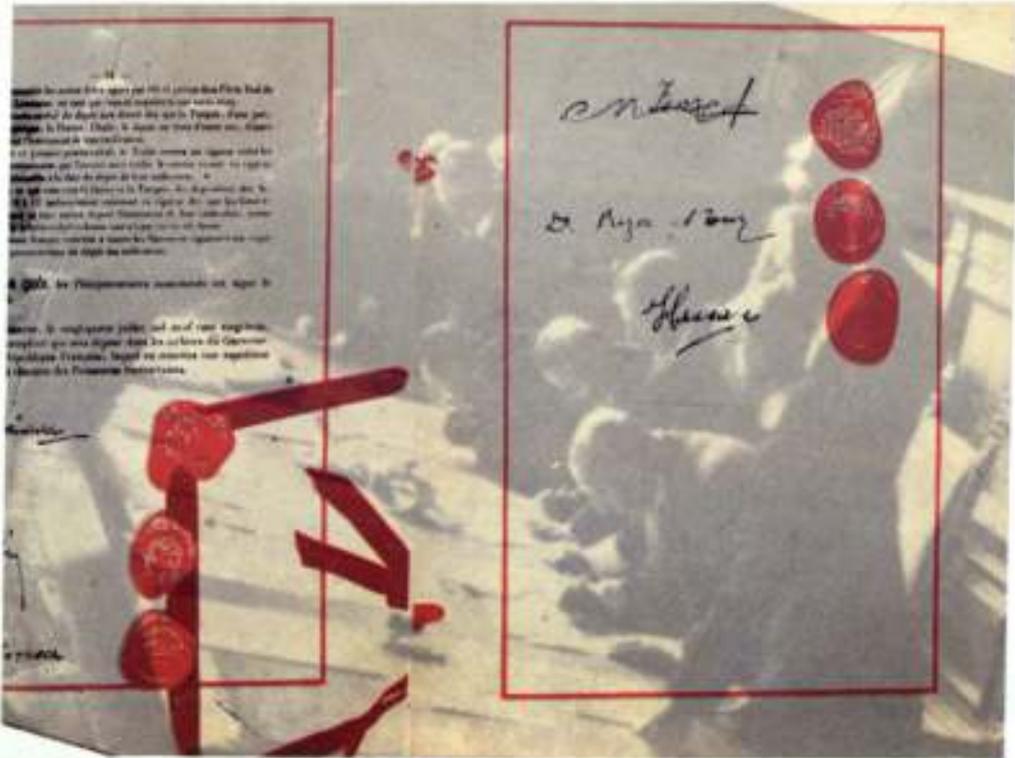
Nüfus yoğunluğu:

1. Gümülcine ve köylerinde
2. İskeçe ve köylerinde
3. Dedeoğaç ve köylerinde olmak üzere üç bölgede toplanmaktadır.

(DEVAMI GELECEK SAYIDA)

"Lozan, Andlaşması'nda Batı Trakya Türkleri ve İhlaller" yazısının resimleri.

"Lozan, Andlaşması'nda Batı Trakya Türkleri ve İhlaller" yazısının resimleri.